

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Cyrlometodějská teologická fakulta

Katedra křesťanské výchovy

Studijní obor: sociální pedagogika

Bakalářský projekt
Letní skautský tábor navrhovaný pro 21. oddíl skautů
Dakota a 10. oddíl skautek Severka v Lipové

Karel Krabica

Vedoucí práce:
Mgr. & Mgr. Petra Sobková

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

.....
Podpis autora práce

Chtěl bych velmi poděkovat vedoucí své práce Mgr. & Mgr. Petře Sobkové za vstřícný, povzbuzující, profesionální a trpělivý přístup při vedení mého bakalářského projektu. Dále bych chtěl poděkovat Lubomíru Vaňákovi, vedoucímu skautského oddílu, za cenné rady z oblasti skautingu.

OBSAH

Úvod	6
1 Historie světového a českého skautingu.....	7
1.1 Historie světového skautingu	7
1.2 Historie českého skautingu	8
1.2.1 Junák – svaz skautů a skautek ČR	9
1.2.2 Organizační struktura Junáka	9
1.2.3 Systém vzdělávání	10
1.3 Středisko „Quercus“ 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad	11
Moravou	11
1.3.1 Historie skautingu v Dubu nad Moravou	11
1.4 Charakteristika regionu Haná	12
1.4.1 Charakteristika městyse Dub nad Moravou a okolí	13
1.4.2 Charakteristika volnočasových zařízení v Dubu nad Moravou.....	15
2 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad Moravou 18.	
středisko „Quercus“	16
2.1 Materiálně technické zabezpečení	16
2.2 Stávající systém chodu 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka Dub nad Moravou 18. středisko „Quercus“	16
2.2.1 Právní a legislativní ukotvení	16
2.2.2 Finanční zabezpečení.....	17
2.2.3 Organizační struktura a personální zabezpečení	18
2.2.4 Prezentace činnosti	18
2.3 Přehled aktivit.....	18
2.3.1 Pravidelná činnost	19
2.3.2 Příležitostná činnost.....	19
2.4 Zhodnocení dosavadního stavu (SWOT)	19
3 Skautský tábor s outdoorovými a adrenalinovými aktivitami-Lipová 2012.....	22
3.1 Vymezení pojmů outdoorové a adrenalinové aktivity.....	22
3.2 Cíl skautského tábora s outdoorovými a adrenalinovými prvky	23
3.3 Zdůvodnění projektu	23
3.4 Cílová skupina	24
3.5 Organizace skautského tábora	24
3.7 Personální zajištění	26
4 Dotazník.....	26
4.1 Analýza dotazníku a vyhodnocení získaných odpovědí.....	27
5 Vlastní realizace tábora.....	32
5.1 Místo konání skautského tábora Lipová 2012.....	32
5.2 Etapová hra	33
5.3 Scénář etapové hry „Cesta do pravěku“ upravené o outdoorové a adrenalinové.....	33
prvky	33
5.3.1 První zkouška-Znalost bylin a keřů	36
5.3.2 Druhá zkouška-Stopování rodového totemu	37
5.3.3 Třetí zkouška-Hledání zlatých kamenů	38
5.3.4 Čtvrtá zkouška-Průzkum neznámého rodu.....	39

5.3.5 Pátá zkouška-Výroba zbraní a ozdob	40
5.3.6 Šestá zkouška-O pazourek lovce Drtikola.....	41
5.3.7 Sedmá zkouška-Spaní pod širákem	41
5.3.8 Osmá zkouška-Velký lov	42
5.3.9 Devátá zkouška-Oslava velkého lovu.....	43
5.3.10 Desátá zkouška- Chrabrý čin-překážková lanová dráha.....	43
5.3.11 Jedenáctá zkouška-Sběr plodů.....	44
5.3.12 Dvanáctá zkouška-Síla rodů	45
5.3.13 Třináctá zkouška-Výroba lodí	46
5.3.14 Čtrnáctá zkouška-Magické zaklínadlo.....	46
5.3.15 Patnáctá zkouška-Cesta pro oheň- noční hra.....	47
5.3.16 Šestnáctá zkouška-Zlaté pruty starého Sigúla	48
5.4 Táborový oheň.....	49
5.5 Doprovodné aktivity	50
6 Shrnutí projektu	53
7 ZÁVĚR	53
BIBLIOGRAFICKÉ CITACE.....	55
SEZNAM PŘÍLOH	58

Úvod

Skauting je celosvětové hnutí fungující více než 100 let, které všestranně působí na rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí prostřednictvím her, zážitků a aktivit v přírodě. Jsou to kamarádi, přátelé a společenství lidí, kteří uznávají podobné hodnoty. Tento bakalářský projekt se zabývá tématem vytvoření koncepce skautského tábora se začleněním outdoorových a adrenalinových aktivit pro zvýšení přitažlivosti skautských táborů pro děti a pro zvýšení zájmu o skauting jako takový. Objektivním důvodem pro volbu tohoto tématu byla stále častější diskuse nad ztrátním skautingu pro mladou generaci, nad snižujícími se počty nových členů a nad vlivem moderní techniky na volnočasové aktivity u dětí. Subjektivním důvodem je dřívější angažovanost autora bakalářského projektu v skautském oddíle.

Práce je rozdělena na několik kapitol. První kapitola popisuje historii českého a světového skautingu, seznamuje s volnočasovými aktivitami v městyse Dub nad Moravou a s historií skautingu v dané oblasti.

Druhá kapitola seznamuje čtenáře se stávajícím systémem chodu 18. stf. „Quercus“ 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad Moravou, věnuje se pravidelným i příležitostným činnostem střediska, popisuje organizační a personální zajištění činnosti střediska. Součástí kapitoly je i SWOT analýza skautského oddílu.

Vlastním projektem skautského tábora s outdoorovými a adrenalinovými prvky se zabývá třetí kapitola, která mimo jiné vymezuje pojmy outdoorové a adrenalinové aktivity, zdůvodňuje potřebnost projektu a nastiňuje jeho financování. Nedílnou součástí kapitoly je i dotazníkové šetření u stávajících členů oddílu, jehož cílem bylo získat přehled aktivit, které na táboře děti rády dělají a naopak, které aktivity změnit.

Čtvrtá a zároveň poslední kapitola projektu se zabývá vlastní realizací tábora, návrhem scénáře etapové hry s prvky adrenalinových a outdoorových aktivit. V této kapitole je vytvořena koncepce etapové hry „Cesta do pravěku“. Pozornost je věnována dále i doprovodným aktivitám tábora. Tato část projektu se snaží o přiblížení struktury a průběhu jednotlivých akcí.

Bakalářský projekt si klade za cíl ukázat, že skautská činnost je atraktivní a má co říci i dnešním dětem. Cílem projektu je detailně prozkoumat prostředí 18. střediska „Quercus“, prozkoumat volnočasové aktivity v lokalitě městyse Dub nad Moravou a navrhnout inovativní skautský tábor jako prostředek pro ztrátním skautských aktivit.

1 Historie světového a českého skautingu

Tato kapitola je věnována světovému a českému skautingu od samotného vzniku až do současné doby. V dnešní době se celosvětově skautingu věnuje přes 40 milionů lidí, což skauting řadí na přední příčky organizací, věnujících se problematice volnočasových aktivit především dětí a mládeže.

1.1 Historie světového skautingu

Za okamžik vzniku skautingu jako takového se pokládá rok 1907, kdy britský generál Sir Robert Baden-Powell podnikl s 20 chlapci první skautský tábor na ostrově Brownsea. V roce 1908 dokončil a vydal rukopis knihy *Scouting for Boys*, v níž představoval a nabízel chlapcům skautský program. Kniha mezi nimi okamžitě vyvolala obrovský zájem, a proto v září roku 1909 Sir Baden-Powell svolal celonárodní setkání skautů, kde přišlo více než 10 000 chlapců, ale i několik dívek. Počet dívek zájímavých se o skauting neustále rostl, proto Baden-Powell zhruba načrtl program dívčího hnutí, a požádal svoji sestru, aby se dívčí organizace ujala. Jmenoval ji předsedkyní výboru sesterského hnutí „Girl Guides Association.“ Od vydání knihy *Scouting for Boys* se skauting začal masově rozvíjet po celém světě. V roce 1908 vznikly první oddíly v Kanadě, Austrálii, Novém Zélandu a postupem času i v dalších zemích.¹

V roce 1920 se v Londýně konalo první skautské mezinárodní setkání Jamboree, na němž byl Sir Robert Baden-Powell uznán světovým skautským náčelníkem. Krátce před začátkem Jamboree proběhla první mezinárodní skautská konference, která rozhodla o vytvoření mezinárodního skautského ústředí. V roce 1922 byla v Paříži přijata Skautská ústava. Toto byl impulz pro zrod mezinárodního chlapeckého skautského ústředí, které v roce 1973 dostalo název Světová organizace skautského hnutí, zkráceně WOSM (World Organization of the Scout Movement) se sídlem v Ženevě. V roce 1920 se konala první mezinárodní konference skautek, která položila základy pro vznik Světové asociace skautek-WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) se sídlem v Londýně. V průběhu dalších let vznikají vedle WOSM a WAGGGS další mezinárodní skautské organizace, např. Mezinárodní konference katolických skautů (ICCS-International Catholic Conference of Scouting) a Mezinárodní konference katolických skautek (ICCG-International Catholic Conference of Guiding). Tyto organizace

¹ Srov. NOVÁK, Matyáš. *www.skaut.org* [online]. 2001, 1.1.2003 [cit. 2011-10-14]. Skaut. Dostupné z URL: <<http://www.skaut.org/skauting.php>>.

nevystupují jako konkurenti WOSM a WAGGGS, nýbrž jsou členy těchto organizací a vzájemně spolupracují.²

1.2 Historie českého skautingu

Za zakladatele českého skautingu je považován Prof. Antonín Benjamin Svojsík, který na jaře roku 1911 podnikal s žáky žižkovské reálky výlety do přírody, kde se pokoušel postupně zařadit činnosti dle skautských principů a zásad. V červenci roku 1911 odjel do Anglie studovat výchovu skautské mládeže v přírodě a chtěl se zároveň přesvědčit, jak se skauting osvědčuje v zemi, ve které vznikl. Po návratu z Anglie informoval veřejnost o skautingu článkem *Nové proudy ve výchově anglické*. Ve spolupráci s celou řadou představitelů české vědy a kultury vzal v úvahu místní historické zkušenosti, výchovné tradice a potřeby a zpracoval tak výchovný skautský systém pro naše české poměry „český skaut“. Jako tehdejší sokolský pracovník neměl v úmyslu zakládat novou organizaci mládeže, chtěl, aby SOKOL přibral skauting do své organizace, což konzervativní vedení SOKOLA odmítlo. V roce 1912 proto založil se svými spolupracovníky Junácký odbor svazu spolků a v roce 1914 založil samostatný skautský spolek Junák-český skaut a byl zvolen jeho vrchním vůdcem. V lednu 1915 byl ustaven při spolku Junák-český skaut též „Dívčí odbor“, jehož první předsedkyní se stala Dr. Berkovcová.³

První světová válka zastavila rozvoj skautingu Prof. Antonín Benjamin Svojsík musel odolávat nátlakům vojenských kruhů, které chtěly skautské oddíly vojensky využít. V té době A. B. Svojsík řídil charitativní činnost skautů ve prospěch raněných a rodin, jejichž otcové byli odvedeni na frontu a dbal na národní uvědomění všech členů skautského hnutí.

Zlatá éra českého skautingu nastala po vzniku Československé republiky. V roce 1919 se několik samostatných skautských organizací spojilo do Svazu junáků-skautů RČS, k jehož zániku došlo v roce 1938, a to vzhledem k nepříznivé politické situaci. V té době se skautské organizace sloučily do spolku Junák. V roce 1940 byl Junák dekretem státního tajemníka Protektorátu zlikvidován. Navzdory tomu však hnutí pokračovalo v činnosti, částečně v ilegalitě a částečně v exilu.

Po ukončení II. světové války dochází takřka ihned k obnově českého skautingu, ale toto poválečné nadšení bylo záhy zmařeno komunistickou stranou, která v roce 1950 Junák zrušila a jeho místo zaujal Pionýr, jako nástroj vládnoucí moci k indoktrinaci dětí a

² Srov. NOVÁK, Matyáš. *www.skaut.org* [online]. 2001, 1.1.2003 [cit. 2011-10-14]. Skaut. Dostupné z URL: <<http://www.skaut.org/skauting.php>>.

³ Srov. BŘEČKA Bruno. *Kronika ČS skautského hnutí*. s. 16.

mládeže komunistickou ideologií. Avšak podobně jako za nacistické totality dokázali čeští skauti ve své činnosti pokračovat.

Definitivní konec pronásledování skautingu v naší zemi znamenala až „sametová revoluce“ v listopadu 1989. Již 2. prosince 1989 došlo k obnovení Junáka jako největší československé skautské organizace a Junák byl také opětovně přijat do WOSM a WAGGGS.⁴

1.2.1 Junák – svaz skautů a skautek ČR

V této kapitole bude popsána základní charakteristika, organizace a systém vzdělávání Junáka-svazu skautů a skautek ČR z pohledu současnosti.

Junák-svaz skautů a skautek je dobrovolné, nepolitické a nezávislé sdružení ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb., které sdružuje své členy bez rozdílu národnosti, náboženského a politického vyznání. Je největším celostátním občanským sdružením dětí a mládeže v České republice, jejichž základnu tvoří 55000 členů.

Posláním Junáka je podporovat rozvoj duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností dětí a mladých lidí, tak aby byli po celý život schopni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě, a to vše v souladu s principy, stanovenými zakladateli skautského hnutí.

1.2.2 Organizační struktura Junáka

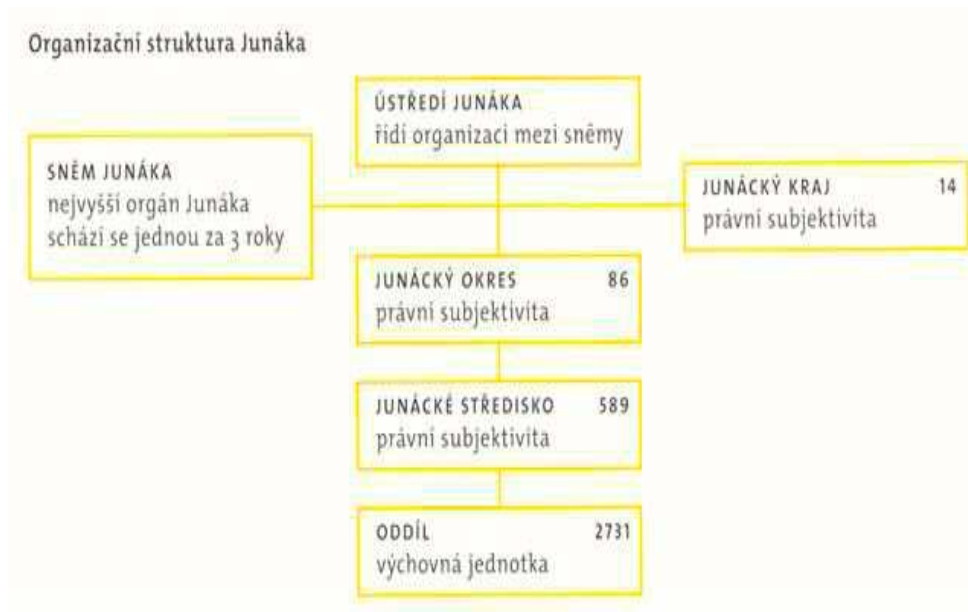
Nejvyšším orgánem Junáka je Valný sněm, který se schází nejméně jednou za tři roky. Na tomto sněmu delegáti volí starostu a Ústřední radu Junáka, kteří organizaci zastupují a řídí mezi sněmy. Na regionální úrovni vznikají okresní a krajské rady Junáka, které na tři roky volí příslušný okresní či krajský sněm.

Základní organizační jednotkou Junáka jsou střediska, která sdružují oddíly (výchovná jednotka) a zodpovídají za ně. Činnost každého střediska zajišťuje středisková rada volená střediskovým sněmem. Středisko zároveň oddílům poskytuje právní a finanční záštitu a také další zázemí potřebné pro působení oddílů.⁵

⁴ Srov. NOVÁK, Matyáš. *www.skaut.org* [online]. 2001, 1.1.2003 [cit. 2011-10-14]. Skaut. Dostupné z URL: <<http://www.skaut.org/skauting.php>>.

⁵ Srov. ŠÁLEK, Zdeněk. *Junák na přelomu století: 90 let skautingu v Čechách: výroční zpráva 2000*. s. 52.

Obrázek č. 1 - Schéma organizační struktury Junáka⁶

1.2.3 Systém vzdělávání

Junák má dokonale propracovaný systém vzdělávání dospělých, který umožňuje získat potřebnou kvalifikaci pro vykonávání skautských funkcí a díky tomuto propracovanému systému mnohým pomáhá řešit vzniklé problémy i v civilním a profesním životě.

Základním pilířem systému je čekatelská zkouška, jejíž absolvování je možné již v patnácti letech. Opravňuje svého držitele ke spolupráci při vedení oddílů. Jedinci, kteří chtějí vést mládež samostatně či se jinak podílet na výchovné činnosti, musejí úspěšně složit vůdcovskou zkoušku. Vstupním předpokladem je věk nejméně osmnáct let, úspěšně složená čekatelská zkouška, absolvování zdravotnického kurzu Červeného kříže a další. Vůdcovská zkouška se skládá ze čtrnácti oborů: myšlenkové základy skautingu, historie, psychologie, pedagogika, metodika, vedení oddílu, organizace a právo, hospodaření, zdravotvěda, příroda a ekologie, základy táboření, příprava a vedení tábora, tělovýchova a sport, písemná práce a mluvený projev. Zkoušku lze složit po absolvování vůdcovského kurzu během roku, nebo po absolvování vůdcovského lesního kurzu během prázdnin, nebo účastí na zkoušce po předchozím samostudiu. Instruktoři, kteří organizují, přednášejí či

⁶ Srov. ŠÁLEK, Zdeněk. *Junák na přelomu století: 90 let skautingu v Čechách: výroční zpráva 2000*. s. 52.

zkouší na vzdělávacích akcích, mají buď univerzální instruktorskou kvalifikaci, nebo odbornou činovníckou kvalifikaci pro vybraný obor.⁷

1.3 Středisko „Quercus“ 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad Moravou

Na dlouholetou tradici Sokola a turistického oddílu v obci Dub nad Moravou navazuje činnost 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka, středisko „Quercus“. Jejich počátky jsou spojeny s aktivitou manželů Vaňákových. Na začátku své činnosti v roce 1990 nedisponovali žádnými finančními ani jinými prostředky a vybavením, avšak během tří let vybudovali vlastní klubovnu, tábořiště a zajistili ostatní potřebné vybavení. Vyžádalo si to stovky brigádnických hodin, které odpracovali nejen skauti a jejich vedoucí, ale i rodiče a spoluobčané obce. Důležitou roli ve vzniku skautingu v obci sehrála i pomoc sponzorů a Okresního úřadu v Olomouci. Dnes je ve dvou oddílech registrováno 82 členů. Svou pravidelnou činností přispívají ke zlepšení sociálního klimatu obce, ať se již jednalo o realizaci projektu na vybudování hřiště a posilovny, či řadu let trvající podíl na obnově poutního místa Stará Voda ve vojenském prostoru Libavá.

1.3.1 Historie skautingu v Dubu nad Moravou

Vše začalo na podzim roku 1989 ještě před sametovou revolucí, kdy byl založen oddíl „Orlí péro“, který se věnoval turistice a pobytu v přírodě v duchu skautského nestora a spisovatele Jaroslava Foglara.

Po sametové revoluci se v Olomouci začaly formovat první skautské oddíly. Zakladatelé skautingu v Dubu nad Moravou Lubomír Vaňák se ženou Milenou kontaktovali skauty z Olomouce s žádostí o pomoc s vytvořením skautské základny a střediska. Na počátku roku 1990 byli do obce Dub nad Moravou vysláni dva zkušení skautští vůdci, kteří byli nápomocni při vzniku střediska. Z důvodu získání právní subjektivity musely v Dubu nad Moravou vzniknout 3 oddíly s minimálním počtem 12 členů. Během velmi krátké doby se v oddílech zaregistrovalo 34 chlapců a 26 děvčat. Téhož roku vzniká 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka pod 18. střediskem „Quercus“ Dub nad Moravou. Na prvním valném pražském skautském sněmu p. Vaňák potkává holandského skautského funkcionáře Gerarda Wahrđijcka, se kterým se dohodnou na budoucí spolupráci. Ještě téhož roku přijíždí do Dubu nad Moravou s materiální pomocí. V roce 1991 se v Lipové

⁷ Srov. ŠÁLEK, Zdeněk. *Junák na přelomu století: 90 let skautingu v Čechách: výroční zpráva 2000*. s. 28.

bez jakéhokoliv zázemí uskutečnil vůbec první skautský tábor oddílu, kam přijeli i hosté z Holandska pod vedením p. Wahrdijcka, který dubské skauty učí novým věcem. V následujícím období dochází k rozvoji spolupráce s holandskými skauty. Uskuteční se několik výměnných pobytů, zlepšuje se technické vybavení. V roce 2000 přijíždí na tábor skautský funkcionář John Payne z kanadského Ontaria, což se později ukázalo jako další historický mezník. Dochází ke vzájemné spolupráci a v roce 2001 jedenáct dubských skautů pod vedením p. Vaňáka odcestovalo na měsíční pobyt do Kanady, kde poznávali krásy provincie Ontario. V roce 2002 se opět uskutečnil skautský tábor v Lipové, který byl však nepřímo poznamenán rozsáhlými záplavami v Čechách. Oddíl proto uskutečnil sbírku pro obyvatele Hřenska. Na oplátku byli v roce 2003 dubští skauti pozváni do Hřenska jako poděkování za poskytnutou pomoc v tíživé situaci, kde podnikli výpravy do Českého Švýcarska. V roce 2004 a 2005 se znovu uskuteční výměnné pobyty nejprve kanadských skautů v Dubu nad Moravou a následující rok odlétá 20 dubských skautů do Kanady, kde je pro ně připraven program v provincii Quebec. V následujících letech dochází k rozvoji spolupráce s polskými skauty z města Glubczycz.⁸

1.4 Charakteristika regionu Haná

Obec Dub nad Moravou územně spadá do regionu Haná, která tvoří podstatnou část geograficky vymezené oblasti střední Morava. Z větší části leží v Olomouckém kraji, pouze menší část na východě zasahuje do kraje Zlínského.

Rozsáhlou část území Hané tvoří nížina kolem horního toku řeky Moravy. Pro Hanou jsou charakteristickými odvětvími zemědělská výroba a potravinářský průmysl. Z ostatních oborů je zastoupen také průmysl strojírenský, chemický a oděvní. Přirozeným centrem regionu Haná je město Olomouc. S více jak 101 tisíci obyvateli patří mezi nejvýznamnější města v České republice a jako druhá největší městská památková rezervace i mezi nejvýznamnější turistické cíle. Je zde celá řada historických památek, např. sloup sv. Trojice (památka zapsaná do seznamu UNESCO), olomoucká radnice s orlojem, Svatováclavská katedrála aj. V regionu se nachází celá řada kulturních a historických památek, ať už se jedná o hrady Bouzov, Šternberk, Sovinec, nebo zámky Náměšť na Hané, Úsov a Tovačov. Pro svůj rovinný ráz je region vhodný pro cykloturistiku s hustou sítí lokálních cyklistických stezek. Nachází se zde Mladečské a Javoříčské jeskyně

⁸ Srov. Rozhovor s Lubomírem Vaňákem, 17.2.2012, skautská klubovna, Dub nad Moravou

s bohatou krápníkovou výzdobou, či jiné jedinečné přírodní lokality, např. lužní lesy Litovelského Pomoraví, přírodní rezervace Království, Rešovské vodopády.⁹

1.4.1 Charakteristika městyse Dub nad Moravou a okolí

První stopy trvalého osídlení v okolí Dubu nad Moravou se datují na počátek mladší doby kamenné v 6. tisíciletí př. n. l., v období tzv. neolitu. V té době se na tomto území usadil lid kultury s lineární keramikou. V prostoru za dubským kostelem bylo objeveno několik zahloubených odpadních jam, které obsahovaly zbytky hliněných omítek nadzemních kůlových domů, zlomky keramických nádob a poškozené kamenné nástroje. Tyto doklady pobytu neolitického člověka jsou pak i doloženy z náhodných nálezů kamenných nástrojů z Tučap a Bolelouce. Osídlení zkoumané oblasti pokračovalo i v pozdní době kamenné, což dokládají nálezy unikátních předmětů při výkopu sklepa na farské zahradě v Dubu nad Moravou. Velmi intenzivně bylo okolí Dubu osídleno v době bronzové. Z té doby bylo v části Nad Oborou v Bolelouci objeveno unikátní pohřebiště, datované do období tzv. únětické kultury 1800-1600 př. n. l. Z výsledků archeologických výzkumů je patrné, že zdejší historie má delší trvání, než je první písemná zmínka o obci.

V písemných pramenech se Dub poprvé objevuje v listině olomouckého biskupa Jindřicha Zdíka v roce 1141, a to pod latinským názvem U dubu tota villa. Tato listina uvádí Dub jako majetek olomouckého kostela. Dub měl v této době větší význam než okolní obce, už jen kvůli skutečnosti, že se zde nacházel kostel s farou. Období po třicetileté válce přineslo utrpení a zkázu celému kraji. Souviselo to především s Olomoucí jako pevností, která přitahovala vojska a jejich pobyt v kraji znamenal těžce život i dubského lidu. Na sklonku vlády císařovny Marie Terezie v roce 1775 bylo v Dubu zjištěno 43 domů s polem, 2 domky bez pole, škola, obecní hospoda, kovárna, domek pro koláře, 2 domky obecních pastýřů a 12 domků pro výměníky (výměnkáře). Obec Dub nad Moravou byla 14. července 1848 povýšena na městečko s právem pořádání trhů.¹⁰

Dominantou Dubu nad Moravou je poutní chrám Očišťování Panny Marie. První doklad svědčící o přítomnosti kostela se datuje do roku 1297, kde dubský farář žádá papeže Bonifáce VIII. o možnost stíhat církevními tresty zloděje, poškozující majetek kostela.

⁹ Srov. DVOŘÁČEK, Petr a RŮŽIČKA, Jiří. *Haná: Olomoucko, Prostějovsko, Přerovsko*. s. 11.

¹⁰ Srov. DubnadMoravou [online]. 29.03.2012, [cit. 2012-04-03]. Dostupné z URL: <<http://www.dubnadmoravou.cz>>.

V roce 1734 byla zahájena stavba kostela, který se dochoval do současné doby. Chrám Očišťování Panny Marie je jednolodní barokní stavbou, která je v krajině dominantou. Je 60 m dlouhý, 16 m široký a výška v klenbě je 24 m. Věže pak mají výšku 59 metrů.

Mezi další významné památky Dubu nad Moravou, Tučap a Bolelouce patří hranolová boží muka v Tučapech, která je nejstarší stavební památkou v širokém okolí, sousoší sv. Floriana od barokního sochaře Filipa Sattlera umístěné na návsi u dubské školy, na kterém je latinský nápis: „Sv. Floriane, buď naším ochráncem, oroduj za nás, uchraň své svěcení od blesku, moru, hladu a války a zbav nás častého a věčného ohně!“¹¹

Další významnou památkou zhotovenou sochařem J. A. Heinzem je sousoší sv. Jana Nepomuckého, které stojí u silnice z náměstí do Brodku u Přerova. Obě sousoší jsou zapsané ve Státním seznamu památek. K novodobým památkám náleží socha T. G. Masaryka s pamětní deskou, která byla slavnostně odhalena 31. května 1936. Zajímavostí, která se pojí s touto sochou je, že bylo v roce 1942 přikázáno sochu rozbít, ale starosta obce spolu s dalšími občany sochu uschovali na tamní faře. Znovuodhalení proběhlo v roce 1945. Tato socha zde stojí celou dobu, přežila i komunistickou éru.¹²

V roce 1999 získala obec vlastní znak a prapor. Dne 10. 10. 2006 byl Dubu nad Moravou vrácen statut městyse.

Dnešní podobu Dubu nad Moravou tvoří i přilehlé obce Tučapy a Bolelouc. Městys Dub nad Moravou se rozkládá na 1566 ha, leží 208 m.n.m. K 31.2.2012 je zde k trvalému pobytu přihlášeno 1562 obyvatel. Z toho v rozmezí 1-15 let v obci žije 249 obyvatel, což představuje 15,94 %, v rozmezí 16-26 let zde žije 193 obyvatel, což představuje 12,36 %, ve věkové kategorii 27-60 let 799 obyvatel-51,15 % a ve věkové kategorii 61-93 let 321 obyvatel, což je 20,55 %.

Společně s obcemi Blatec, Grygov, Charváty, Kožušany-Tážaly, Krčmaň, Majetín, Suchonice, Velký Týnec, Věrovany, Brodek u Přerova, Suchonice a Čelechovice spolunáleží do sdružení obcí mikroregionu Království, které bylo založeno v roce 1999. Rozloha mikroregionu je cca 14 500 ha. Počet obyvatel je 13 028. Činnost mikroregionu se soustředí na rozvoj samosprávy obcí, hospodářský, sociální a kulturní život obcí, společná péče o památky v mikroregionu, využití netradičních zdrojů energie a další.¹³

¹¹ Srov. POSPĚCH, Pavel, et al. *Dub nad Moravou, Tučapy, Bolelouc : Historie a současnost*. s. 171.

¹² Srov. POSPĚCH, Pavel, et al. *Dub nad Moravou, Tučapy, Bolelouc : Historie a současnost*. s. 171.

¹³ Srov. Mikroregion Království. [online]. [cit. 2012-02-10]. Dostupné z URL:

<<http://www.mrkralovstvi.cz/index.php?nid=5372&lid=CZ&oid=781550>>.

1.4.2 Charakteristika volnočasových zařízení v Dubu nad Moravou

Organizací zajišťující aktivní využití volného času dětí, mládeže i dospělých v obci Dub nad Moravou je TJ Sokol Dub, jehož vznik se datuje do roku 1905. V roce 1998 vznikl samostatný oddíl Asociace sportu pro všechny, který v současné době zahrnuje 146 členů, z toho 74 dětí. Snahou asociace je přiblížit a zpřístupnit tělesnou výchovu a sport široké veřejnosti, udržet si dobrou kondici a zároveň se odreagovat od denních starostí. Pro ženy oddíl nabízí aerobic, pro muže stolní tenis, malou kopanou, floorball a volejbal. Děti pravidelně dochází do dětského aerobiku, cvičení všeobecné gymnastiky, volejbalovou přípravu, floorball, stolní tenis nebo malou kopanou. Veškeré sportovní aktivity se konají v místní budově sokolovny, která má dvě menší tělocvičny a venkovní asfaltové hřiště. V zimním období oddíl pořádá zájezdy na bazén do Přerova a během roku pořádá příležitostné turnaje a soutěže. Od roku 1948 je součástí TJ Sokol Dub i oddíl kopané. V současné době má oddíl kopané mužstvo dospělých, dorostu a dvě žákovská mužstva hrající v okresním přeboru.

Sbor dobrovolných hasičů je další organizací, která se podílí prostřednictvím požárního sportu na aktivním využívání volného času dětí a mládeže. Sbor dobrovolných hasičů v Dubu nad Moravou vznikl v roce 1892 za podpory tehdejšího okresního úřadu a státu. V té době měl 71 činných členů, kteří byli rozděleni do čtyř tzv. „lezců“ a „stříkačů“. Významným mezníkem pro bezpečnost v obci se stala výstavba nové požární zbrojnice, která byla dokončena v roce 1982. Později byla zásahová jednotka sboru zařazena do integrovaného systému Olomouckého kraje. Nejmladšími členy SDH Dub nad Moravou jsou hasiči z oddílu „Dráčci“, kteří se v roce 2011 jako jediní z Olomouckého kraje zúčastnili celorepublikového Festivalu přípravek v Břehách u Pardubic. Mezi 19 vystupujícími kolektivy zde reprezentovali městys a celý Olomoucký kraj a nakonec si domů dovezli zlaté medaile.

Další organizací věnující se volnému času především mladších dětí je Klub dětí a maminek Dubínek, který má v obci nejkratší tradici. Klub byl založen v roce 2007. Jednou z pravidelných činností Dubínku jsou výtvarné dílny, kde si může každý vyzkoušet výtvarné techniky a práci s různým materiálem či pomůckami. Další pravidelnou činností klubu je cvičení maminek s dětmi, které se koná v místní sokolovně, a lampiónový průvod obcí. Mezi příležitostné akce zrealizované Dubínkem patří např. velikonoční dílny,

vystoupení na slavnostním otevření dětského hřiště, společné rozloučení s prázdninami u táboráku, předvánoční prodejní výstava s charitativní činností atd.¹⁴

2 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad Moravou 18. středisko „Quercus“

Bakalářský projekt je zpracován pro 21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad Moravou 18. středisko „Quercus“, sídlící na adrese Dub nad Moravou, Tyršova ulice č. 156. Dubští skauti mají v obci dlouholetou tradici. Patří mezi organizace, které se snaží dětem a mládeži nabídnout smysluplné trávení volného času prostřednictvím her, zážitků a aktivit v přírodě.

V současné době se dubští skauti pravidelně schází v klubovně na ulici Tyršové, která se nachází v areálu TJ Sokol Dub nad Moravou.

2.1 Materiálně technické zabezpečení

Na začátku své činnosti neměli dubští skauti vůbec nic. Svě první oddílové schůzky absolvovali v místní tělocvičně nebo v případě hezkého počasí v blízkém okolí městyse. Postupem času dubští skauti vybudovali na ulici Tyršově dvě klubovny a jedno tábořiště s pitnou vodou (vrtaná studna). Co se týče materiálního zabezpečení disponují jedním stanem (týpí) o velikosti 9 metrů, čtyřmi stany (týpí) o velikosti 7 metrů, osmi stany (týpí) o velikosti 6 metrů a čtyřmi stany (týpí) o velikosti 5,5 metrů. Dále mají k dispozici deset kompletních stanů s podsadou, šest přenosných kopulových stanů, jeden hangár o velikosti 6 x 8 metrů, jednu polní kuchyň, vojenské polní sprchy, vodárnu, umývárnu a mobilní polní WC. Vlastní čtyři rafty pro šest lidí, dvě kánoe a čtyři kajaky.

2.2 Stávající systém chodu 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka Dub nad Moravou 18. středisko „Quercus“

Tato kapitola se zabývá právním a legislativním ukotvením, organizační strukturou, personálním a finančním zabezpečením zařízení.

2.2.1 Právní a legislativní ukotvení

Skautský program má mnoho podob. Pro každý věkový stupeň je přitažlivá trochu jiná náplň. Oddíly nejsou stejné, pracují v různých podmínkách. V každém oddílu jsou jiné

¹⁴ Srov. POSPĚCH, Pavel, et al. *Dub nad Moravou, Tučapy, Bolelouc : Historie a současnost*. s. 132.

děti, jiní vedoucí. Co však všechny oddíly spojuje, je skautská myšlenka a v neposlední řadě i podmínky, které musí při své činnosti splňovat. Tato omezení jsou ukotvena v zákonech, vyhláškách a vnitřních předpisech Junáka-svazu skautů a skautek ČR se všemi novelizacemi. Vedoucí střediska, či hlavní vedoucí skautského tábora by měl tyto dokumenty alespoň orientačně znát. Jedná se především o zákony:

- **Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů** - zákon upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví, soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví, jejich působnost a pravomoc.¹⁵
- **Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí** - zákon vymezuje základní pojmy a stanoví základní zásady ochrany životního prostředí a povinnosti fyzických a právnických osob při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí.¹⁶
- **Zákon č. 289/1995 Sb. o lesích (tzv. lesní zákon)** – účelem zákona je stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a jeho obnovu.¹⁷
- **Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny** – účelem zákona je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitosti forem života, přírodních hodnot a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.¹⁸
- **Vyhláška MZ č. 320/2010 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti** - vyhláška upravuje hygienické požadavky na umístění, prostorové podmínky a funkčnost členění staveb a zařízení, vybavení, ubytování, stravování na zotavovacích akcích pro děti.¹⁹

Dále zde patří skautské předpisy, které upravují činnost středisek, oddílů, pořádání skautských táborů v rámci Junáka.

2.2.2 Finanční zabezpečení

Pro svou bohatou a pestrou činnost získávají dubští skauti finanční prostředky dotacemi z Olomouckého kraje a Obecního úřadu městyse Dub nad Moravou. Obě tyto instituce jejich činnost podporují. Získat tak potřebné finance není v dnešní době ekonomické recese nikterak jednoduché. Další zdroj příjmů pochází z vlastní činnosti. Každoročně pořádají

¹⁵ Zákon č. 258/2000 Sb. *O ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů* ze dne 14. července 2000.

¹⁶ Zákon č. 17/1992 Sb. *O životním prostředí* ze dne 5. prosince 1991.

¹⁷ Zákon č. 289/1995 Sb. *O lesích (tzv. lesní zákon)* ze dne 3. listopadu 1995.

¹⁸ Zákon č. 114/1992 Sb. *O ochraně přírody a krajiny* ze dne 19. února 1992.

¹⁹ Vyhláška MZ č. 320/2010 Sb. *O hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti* ze dne 2. března 2010.

různé brigády, sběr kovového odpadu, jarní country bál a letní indiánský den. Získané finanční prostředky pak hospodárně investují do materiálního vybavení, částečně se podílí na financování zahraničních cest.²⁰

2.2.3 Organizační struktura a personální zabezpečení

Vedoucím 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka 18. středisko „Quercus“ Dub nad Moravou je od jeho založení Lubomír Vaňák (Ester), který je zároveň i vedoucím oddílu chlapců a jednatel střediska. Zástupcem vedoucího střediska je Milena Vaňáková (Salix), která zároveň vykonává i funkci vedoucí oddílu děvčat. Zástupcem vedoucího oddílu chlapců je Tomáš Pulchert (Gandalf) a zástupcem vedoucí oddílu děvčat je Jiřina Rychlá. Funkci zdravotníka zastává v oddílech MUDr. Libor Čech a hlavního hospodáře vykonává Jiřina Rychlá.

K 1.1.2012 dochází do 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka 45 skautů a 37 skautek. Oddíl chlapců je složen z 11 roverů (15-26 let), 12 skautů (10-15 let) a 22 vlčat (5-10 let). Dívčí oddíl čítá 8 Rengers (15-26 let), 13 skautek (10-15 let) a 16 světlušek (5-10 let).²¹

2.2.4 Prezentace činnosti

Dubští skauti mají své webové stránky (www.dakotaseverka.estranky.cz), kde se návštěvník dozví ucelené informace o organizaci. Skauti zde prezentují své aktivity a náplň činnosti. Dalším způsobem, jak se skauti prezentují na veřejnosti jsou články, které vychází ve čtvrtletníku Dubský zpravodaj. Zde čtenáře pravidelně informují o aktivitách, které v uplynulém čase zrealizovali a dále na akce, které je v nejbližší době čekají.

2.3 Přehled aktivit

21. oddíl skautů Dakota a 10. oddíl skautek Severka Dub nad Moravou 18. středisko „Quercus“ v průběhu roku 2011 podnikly celou řadu pravidelných a příležitostných aktivit. Při všech těchto činnostech jsou skauti vedeni k rozvoji duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností tak, aby byli po celý život schopni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě, a to vše v souladu s principy, stanovenými zakladateli skautského hnutí.

²⁰ Srov. Rozhovor s Lubomírem Vaňákem, 17.2.2012, skautská klubovna, Dub nad Moravou

²¹ Srov. Rozhovor s Lubomírem Vaňákem, 17.2.2012, skautská klubovna, Dub nad Moravou

2.3.1 Pravidelná činnost

Do pravidelné činnosti dubských skautů patří oddílové schůzky, které se konají každý pátek od 16 hodin v oddílové klubovně v Dubu nad Moravou na ul. Tyršově. V rámci pravidelných schůzek si děti čtou z vybraných knih, hrají různé hry, vypráví si své zážitky z předešlých dní, vyrábí různé předměty, chodí na procházky po okolí, kde se seznamují s faunou a flórou regionu.

Mezi další aktivity, které skauti každoročně konají, patří březnový tradiční country bál, konaný v dubské sokolovně, brigáda na obnově poutního místa na Staré Vodě ve vojenském prostoru Libavá, prázdninový Indiánský dětský den, který se pravidelně koná v přírodním areálu v Bolelouci a v neposlední řadě i letní skautský tábor, konaný v hlubokých lesích Dražanské vrchoviny.²²

2.3.2 Příležitostná činnost

V roce 2011 dubští skauti přispěli svým vystoupením do programu akce „Mikroregion Království tančí a zpívá“, zúčastnili se závodu Sv. Jiřího (patrona všech skautů a skautek na celém světě) ve skautských disciplínách. Materiálně a programově zajišťovali dětský den v Ivani a v obci Jívová organizačně přispěli k uskutečnění speciálního koncertu při příležitosti stoletého výročí od založení Českého skautingu. Jako hlavní host zde vystoupil celosvětově uznávaný houslový virtuos Pavel Šporcl. Koncem července 2011 vybraní členové oddílů odcestovali na zahraniční cestu do Estonska, Finska a Švédska, kde navštívili 22. Světové skautské Jamboree, kterého se zúčastnilo na 38 000 skautů z celého světa. V srpnu přijelo na pozvání do Dubu nad Moravou 40 anglických skautů z oblasti Birminghamu, kteří následující týden absolvovali bohatý program. Navštívili hrad Bouzov, Punkevní jeskyně v Moravském krasu, Svatý Kopeček, obdivovali krásy olomouckých a pražských památek.²³

2.4 Zhodnocení dosavadního stavu (SWOT)

SWOT analýza

Tato kapitola se zabývá zhodnocením současného stavu 18. střediska „Quercus“ v Dubu nad Moravou pomocí SWOT analýzy tohoto zařízení. V přehledné tabulce ukazuje silné a

²² Srov. *Dubský zpravodaj*. Úřad městyse Dub nad Moravou: PROFI-TISK GROUP, s.r.o., 2012, roč. 2012, č. 1. Dostupné z: URL: <http://www.dubnadmoravou.cz/dubsky-zpravodaj/2012/>

²³ Srov. *Dubský zpravodaj*. Úřad městyse Dub nad Moravou: PROFI-TISK GROUP, s.r.o., 2012, roč. 2012, č. 1. Dostupné z: URL: <http://www.dubnadmoravou.cz/dubsky-zpravodaj/2012/>

slabé stránky organizace, její hrozby a příležitosti pro budoucnost, poté následuje komentář.

Vize organizace
<p>„Ať jdou mraky černé, ať jdou doby zlé, přísaháme, že náš oddíl nikdy nezklame! Severka a Dakota-kamarádství jistota,“ tak zní motto skautské organizace v Dubě nad Moravou. Cílem organizace je pedagogická vize skautingu jako cesty k všestrannému rozvoji dětí a mládeže, mezi něž bezesporu patří navazování přátelských vztahů na celý život, osvojení si užitečných dovedností potřebných pro dnešní svět, zažívání nevšedních dobrodružství a přejímání odpovědnosti za své činy.</p>

Silné stránky	Slabé stránky
<p>1. V lidském potenciálu</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivita a vstupní elán zapojených vedoucích - důvěra ve své vedoucí jako v morální autority - výborné organizační schopnosti - týmová práce <p>2. Vybavenost oddílu</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodné prostory k pravidelným schůzkám (klubovny) - dostatečné vybavení pro pořádání letních táborů - vlastnictví kajaků, raftů, kánoí - poloha kluboven, blízkost k přírodě <p>3. Činnost oddílu</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidelnost oddílových schůzek, zážitkových akcí - zvyšující se počet příležitostných akcí (výlety, vystupování na akcích, koncerty, zahraniční cesty) - propojení s mezinárodními organizacemi skautingu - aktivity zaměřené na ochranu a poznávání přírody - skauting-smysl života <p>4. Ostatní</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojení s životem v obci - dlouhá tradice - vyjimečnost skautských hodnot - zajišťování kulturně-sportovního vyžití pro děti a mládež - učení se mezigeneračnímu soužití a toleranci - dotační programy - dostupnost 	<p>1. V lidském potenciálu</p> <ul style="list-style-type: none"> - snižující se počet nadšenců zajišťujících chod oddílu - snižující se počet a stagnace členské základny - časové zaneprázdnění vedoucích oddílů - snížení porodnosti <p>2. Vybavenost oddílu</p> <ul style="list-style-type: none"> - opotřebovanost vybavení pro pořádání letních táborů - nedostatečné množství kajaků, kánoí a raftů - opotřebovanost nábytku v klubovně <p>3. Činnost oddílu</p> <ul style="list-style-type: none"> - stagnace skautingu-chybí nová koncepce pro jeho atraktivnější - nízká míra propagace, hlavně směrem k okolním městům - úbytek výletů do přírody - zkracování doby tábora - nepravidelná návštěva ze strany skautů <p>4. Ostatní</p> <ul style="list-style-type: none"> - omezené finanční zdroje na chod oddílu a jeho rozvoj - nevypracovaný sponzoring - omezené množství dotačních programů-ekonomická krize

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vytváření kladného vztahu k přírodě - smysluplné využití volného času - získání sociálních dovedností (práce v týmu, přejímání zodpovědnosti, schopnost postarat se sám o sebe) - navazování a udržování trvalých přátelských kontaktů - učení se mezigeneračnímu soužití a toleranci - utváření životního stylu - naplňování strategie prevence kriminality 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhasínání skautských ideálů - konkurence jiných kroužků pro děti - stále menší zájem ze strany dětí a mládeže (práce v oddílu-není pohodlná) - nedostatek finančních prostředků

Komentář

Analýzou jednotlivých faktorů ve SWOT analýze lze získat kvalitní informace, které charakterizují a hodnotí dané středisko. Mezi přednosti střediska patří nadšení a elán zapojených vedoucích, kteří přispívají k výchově mladých lidí prostřednictvím hodnotového systému založeného na skautských zásadách. Vnímají, že skauting není koníček, ale životní styl, a ten předávají mladším generacím. Jejich přičiněním středisko pořádá různé pravidelné a příležitostné akce, dochází ke spolupráci s mezinárodními organizacemi skautingu, která vede k navazování neformálních přátelských vztahů mezi dětmi, ale i dospělými. Velkou předností oddílu je snadná dostupnost střediska pro děti z Dubu nad Moravou a pro děti z okolních vesnic a měst.

Nedostatky v organizaci střediska spočívají ve stále snižujícím se počtu a stagnaci nových členů. Stagnace je částečně způsobena snížením porodnosti v dané lokalitě. To však není důvod jediný. Jako opodstatněné se jeví i velmi tradiční pojetí ve vedení skautských oddílů, kdy chybí nová strategie střediska, která by modernizovala aktivity oddílu a další slabou stránkou střediska je nevypracovaná možnost sponzoringu. Vzhledem k dnešní ekonomické krizi, kdy se i přes snahu zastupitelů městyse Dub nad Moravou daří získávat alespoň nějaké finanční prostředky, by možnost sponzoringu nebyla k zahození. Získaly by se finanční prostředky na dovybavení kluboven, k zakoupení dalších kajaků, raftů, typí, k pořádání dalších akcí. Ze SWOT analýzy je zřejmé, že vážne i propagace střediska, zvláště směrem k okolním městům. Pro děti a mládež z okolních měst by práce ve skautském oddílu mohla vést k prevenci proti kriminalitě a návykovým látkám. Mohla by dětem nabídnout alternativu trávení volného času ve spojitosti s přírodou.

Největší hrozbou je stále větší nezájem ze strany dětí o skauting, snadné zapálení se pro něj a jejich postupné ochlazování. Děti často pod vlivem tzv. “nepohodlné“ práce pro oddíl ztrácejí zájem, chodí na schůzky nepravidelně a jsou ovlivněny stále komerčnějším a konzumnějším způsobem života.

Příležitostí ve středisku je získávání různých sociálních dovedností potřebných pro život v dospělosti. Jedná se zejména o práci v týmu, zvyšování komunikativních dovedností, toleranci a získávání zodpovědnosti za své jednání. Děti prostřednictvím oddílu získávají sebedůvěru a zkušenosti, díky svým vlastním zážitkům zdolávají překážky, radují se z úspěchu, učí se z neúspěchů, a to vše v součinnosti s přírodou.

3 Skautský tábor s outdoorovými a adrenalinovými aktivitami-Lipová 2012

Tato část bakalářského projektu bude věnována vymezení pojmů outdoorové a adrenalinové aktivity, cílům skautského tábora, cílové skupině a organizačnímu, finančnímu a personálnímu zajištění.

„Nuda je z morálního hlediska velmi podstatný problém, protože polovina hříchů lidstva je způsobena strachem z ní“. (B. Russell)

Volný čas dětí a mládeže je čas po splnění pracovních i nepracovních povinností, patří zde například odpočinek, zábava, ale i rozvoj osobnosti. Je všeobecně známo, že zabavit a upoutat dnešní děti, obzvláště dlouhodobě a pravidelně, které jsou zvyklé trávit svůj volný čas prostřednictvím počítačových her a všech vymožeností moderní techniky, není vůbec jednoduché.

V dnešní době se správné a hodnotné využití volného času dětí a mládeže stává problémem. Vliv masmédií je tak velký, že děti na relax a zábavu nemají čas. Celkově se jejich zájmy mění ze sportovních aktivit na sledování televize a z kolektivních aktivit na aktivity individuální. Hlavní úlohou volnočasových aktivit je pomoci dětem najít plnohodnotný smysl a význam v odpočinku, představit jim i jiný způsob trávení volného času, kde budou schopny rozvíjet a formovat své zájmy.²⁴

3.1 Vymezení pojmů outdoorové a adrenalinové aktivity

Pro pochopení a vymezení cíle skautského tábora je nutné alespoň okrajově vysvětlit pojmy outdoorové a adrenalinové aktivity.

„Outdoorové aktivity“ z anglického „Outdoor activities“ je obecné označení pro okruh činností, které označují turistiku, sporty v přírodě, hry a různá cvičení v přírodě. Patří mezi ně činnosti, které konáme vlastní silou nebo za pomoci speciálního vybavení. Tyto činnosti však počítají se šetrným využíváním přírodních překážek. Pokud u nich aplikujeme správné metody a přístupy, skýtají výchovný potenciál využitelný k rozvoji osobnosti.²⁵

Mezi adrenalinové aktivity obvykle patří atraktivní, nevšední a dynamické programy, např. lanová překážková dráha. Jedná se o kombinaci pohybových úkolů při překonávání

²⁴ Srov. KALMAN, Michal et al. *Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků*. s. 72.

²⁵ Srov. MIKOŠKA, Jaroslav. *Outdoorové sporty*. s. 6.

přírodních či umělých překážek, při kterých dochází k překonávání strachu a tréninku rozhodovacích dovedností.

3.2 Cíl skautského tábora s outdoorovými a adrenalinovými prvky

Bakalářský projekt bude zaměřen na outdoorové a adrenalinové aktivity, které je možné zařadit do etapové hry pro skautský tábor v Lipové a které budou vhodné pro děti ve věkovém rozmezí od 6-15 let. Výčet outdoorových aktivit pro skautský tábor Lipová je následující:

a)turistika

b)sporty v přírodě

c)hry a různá cvičení

Cílem skautského tábora v Lipové je nabídnout dětem a jejich rodičům zajímavé prožití části prázdnin a tak se podílet na jejich smysluplném trávení volného času. Současně se děti budou učit týmové práci, vzájemné pomoci a kamarádství, seznámí se s různými netradičními druhy sportů a her, a to vše ve vzájemném soužití s přírodou a myšlenkami skautingu. Při plnění programu tábora dojde k rozvoji komunikace, tolerance, fyzické zdatnosti a obratnosti. Při překonávání překážek si děti zdokonalí rozhodovací dovednosti a seznámí se s pravěkem a životem lidí v době bronzové a kamenné. Pořádání takových akcí slouží k zvyšování povědomí o skautingu jako smyslu života.

3.3 Zdůvodnění projektu

V dnešní době v naší společnosti stoupá agresivita mezi mládeží. Narůstá počet mladistvých, kteří se potýkají s alkoholem, drogami a jinými návykovými látkami. Přitom se dá s určitostí říci, že nemusíme vymýšlet stále nové a nové věci pro naplnění volného času mládeže, nemusíme vymýšlet stále novější a novější technologie za účelem pobavení dětí a zahnání nudy. Stačí se ohlédnout do minulosti, do dob, kdy se datuje vznik skautingu a táborů pro skauty, které se již tehdy zabývaly výchovou dětí a mládeže s určitým posláním, při nichž se lidé navzájem poznávají a tráví spolu svůj volný čas. Tohle platí většinou obecně pro všechny skautské organizace.²⁶

²⁶ Srov. KALMAN, Michal et al. *Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků*. s. 80.

Smyslem skautského tábora v Lipové bude výchovně působit na jeho účastníky na základě skautských zákonů a zařazením adrenalinových a outdoorových prvků zvýšit přitažlivost tábora pro dnešní děti, a to tak, aby se děti naučily postarat samy o sebe, aby se uměly prosadit v kolektivu a naučily se pracovat v týmu a pro tým.

3.4 Cílová skupina

Se skautingem se může začít v jakémkoliv věku. Tábor v Lipové je navržen pro cílovou skupinu dětí 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka Dub nad Moravou, v rozmezí 6-15 let s kapacitou 45 účastníků. Tábor je určen pro děti, které po celý rok pracovaly ve svém oddíle a tábor je tak vyvrcholením jejich úsilí a snahy. Výhodou tábora je, že děti jezdí na tábory s okruhem lidí, které důvěrně znají a kterým věří. Sekundární cílovou skupinu tvoří tým vedoucích, instruktorů a kuchařů tábora, kteří mají zkušenosti s pořádáním skautských táborů a mají dostatečnou kvalifikaci. Jejich počty jsou uvedeny v kapitole **3.7 Personální zajištění**.

3.5 Organizace skautského tábora

Veškerá organizace skautského tábora Lipová 2012 začíná podáním hlášení o konání tábora na Okresní radu Junáka, Olomouc, ul. Holická č. 21. Následuje podání žádosti o konání tábora na Obecní úřad Lipová a hlášení o konání tábora na Okresní hygienickou stanici Prostějov, která prostřednictvím integrovaného informačního systému o konání tábora vyrozumí Policii ČR a Hasičský záchranný sbor pro případ nutnosti mimořádného výjezdu na místo konání tábora.

Skautský tábor se uskuteční v červenci 2012 na louce v přírodní rezervaci Lipovské úpolínové louky u obce Lipová, okr. Prostějov. Jedná se o středně velkou obec, kde je k trvalému pobytu přihlášeno 760 obyvatel. Obec Lipová se dělí na tři části, konkrétně to jsou Hrochov, Lipová a Seč. Okolí obce tvoří zalesněné kopce spadající do oblasti Dražanské vrchoviny.

Tři dny před oficiálním zahájením tábora se veškeré vybavení (týpí, stany s podsadou, polní kuchyň, mobilní WC atd.) naloží na nákladní vozidla, která poskytne společnost autodoprava Buchta, se sídlem Kožušany-Tážaly a vše se převezde na místo určení konání tábora, kde se začne stavět tábor tak, aby bylo vše řádně připraveno na příjezd dětí. O tuto činnost se podělí vedoucí a instruktoři tábora, včetně dobrovolníků z řad rodičů dětí, kterým není jedno, jak jejich děti tráví svůj volný čas.

Skautský tábor s outdoorovými a adrenalinovými aktivitami-Lipová 2012 je kapacitně každý rok určen pro 45 účastníků, proto je i v tomto bakalářském projektu počítáno s tímto počtem dětí. Skauti budou bydlet ve 12 týpí a 10 stanech s podsadou pro menší děti. Celodenní stravování dětí bude probíhat v polní kuchyni. Hygiena dětí bude zajištěna ve vojenské polní sprše s umývárnou. K dispozici budou i mobilní polní WC. Veškeré uvedené vybavení je majetkem dubských skautů.

V den začátku konání tábora (08.00 hod.) se děti sejdou u skautské klubovny v Dubu nad Moravou, ul. Tyršova, kde se prostřednictvím hlavního vedoucího tábora dohodnou nejnnutnější organizační záležitosti. Poté děti nastoupí do předem připraveného autobusu společnosti Autodoprava Konečný, Vrbátky a přemístí se do Lipové, kde na ně budou čekat instruktoři. Po příjezdu a ubytování v táboře přichází oficiální část tábora, mezi kterou neodmyslitelně patří přivítání účastníků v táboře, krátké shrnutí práce v oddíle za celý rok a také několik rituálů, neodmyslitelně patřících ke skautskému táboru viz kapitola **5.3 Scénář etapové hry „Cesta do pravěku“**.

3.6 Financování projektu

Finanční prostředky na realizaci skautského tábora budou pokryty výběrem peněžních prostředků od rodičů dětí, které se tábora účastní. Na jednoho účastníka tábora připadá finanční částka v celkové výši 2.000 Kč x 45 účastníků. Z této částky bude pokryta doprava dětí a materiálu, stravování, vstupné a nákup nezbytného materiálu. Financování se bude řídit podrobným položkovým rozpočtem. Sestavení podrobného položkového rozpočtu bylo konzultováno s hlavním vedoucím tábora Lubomírem Vaňákem.²⁷

²⁷ Srov. Rozhovor s Lubomírem Vaňákem, 17.2.2012, skautská klubovna, Dub nad Moravou

Tabulka č. 1

Podrobný položkový rozpočet (v Kč, včetně DPH)

Doprava dětí (Autodoprava Konečný)		16.630 Kč
Doprava materiálu (Autodoprava Buchta)		9.500 Kč
Potraviny		35.000 Kč
Nákup materiálu		10.000 Kč
Vstupné lanové centrum Olomouc		4.500 Kč
Celkem:	Kč	75.630 Kč
DPH 19%	Kč	14.370 Kč
<hr/>		
Celkem:		90.000 Kč

3.7 Personální zajištění

Personálně bude skautský tábor zabezpečen třemi skautskými vedoucími, kterým bude k dispozici osm instruktorů z řad starších skautů (roverů), kteří mají dostatečnou zkušenost a kvalifikaci s pořádáním skautských táborů. Hlavním vedoucím tábora bude Lubomír Vaňák (Ester), který má mnohaleté zkušenosti s pořádáním podobných akcí. Hlavní vedoucí bude zodpovídat za bezpečnostní, materiální, hygienické a stravovací zabezpečení tábora a v případě jakýchkoli mimořádných situací se všichni účastníci budou řídit jeho pokyny.

Stravování bude probíhat v polní kuchyni, ve které budou celodenní stravu připravovat tři kuchařky (dobrovolnice z řad matek dětí), kterým budou v kuchyni pomáhat skupiny dětí dle rozpisu služeb.

4 Dotazník

Hlavním smyslem šetření v 21. oddíle skautů Dakota a 10. oddíle skautek Severka Dub nad Moravou, 18. středisko „Quercus“ bylo seznámit se s postojem skautů k pořádání jejich skautského tábora. Šetření probíhalo prostřednictvím dotazníku. Anketní dotazník (příloha č. 5) obsahoval 8 otázek. V dotazníku byly použity otázky otevřené (věk respondentů), dichotomické (chlapec-dívka), polynomické výběrové (otázky č. 3,4,5,7) a polynomické polouzavřené (otázky č. 1,2,6,8). Dotazníkové otázky zjišťovaly, jaké aktivity by si děti na táboře přály, a jejich dalším cílem bylo se dozvědět, zda i zaběhlé činnosti tábora jsou pro

děti vyhovující, nebo zda nebude nutná jejich úprava. Prostřednictvím vyplněného dotazníku se tak děti mohly vyjádřit k věcem, souvisejícím s průběhem tábora. Výsledky šetření se staly podkladem pro zpracování bakalářského projektu.

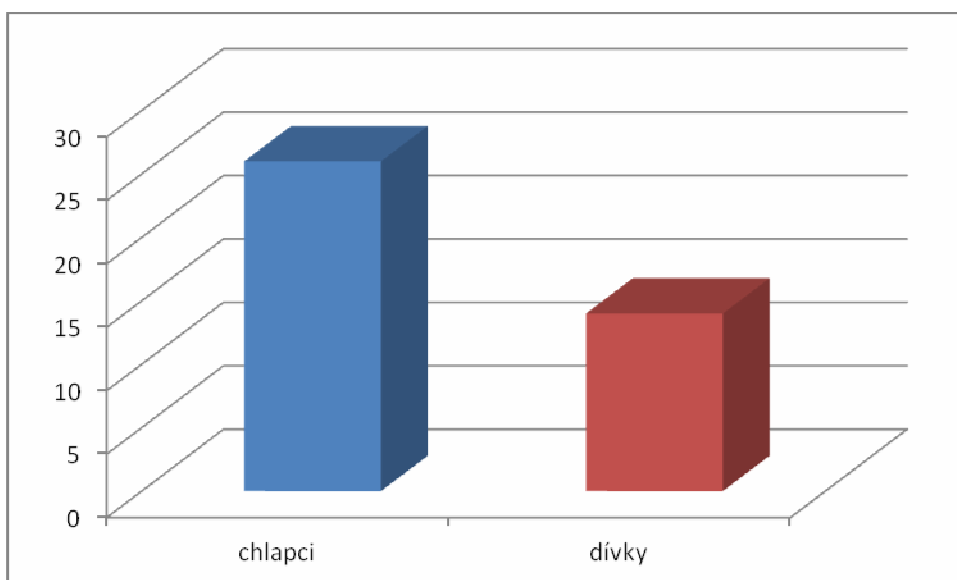
Veškeré přílohy bakalářského projektu jsou zpracovány pomocí programu SW Activ studio.

4.1 Analýza dotazníku a vyhodnocení získaných odpovědí

Dotazník byl vyhodnocen ručně. Získaná data byla převedena do programu MS Excel, dále byla data roztríděna do kategorií a převedena do procentuálních hodnot.

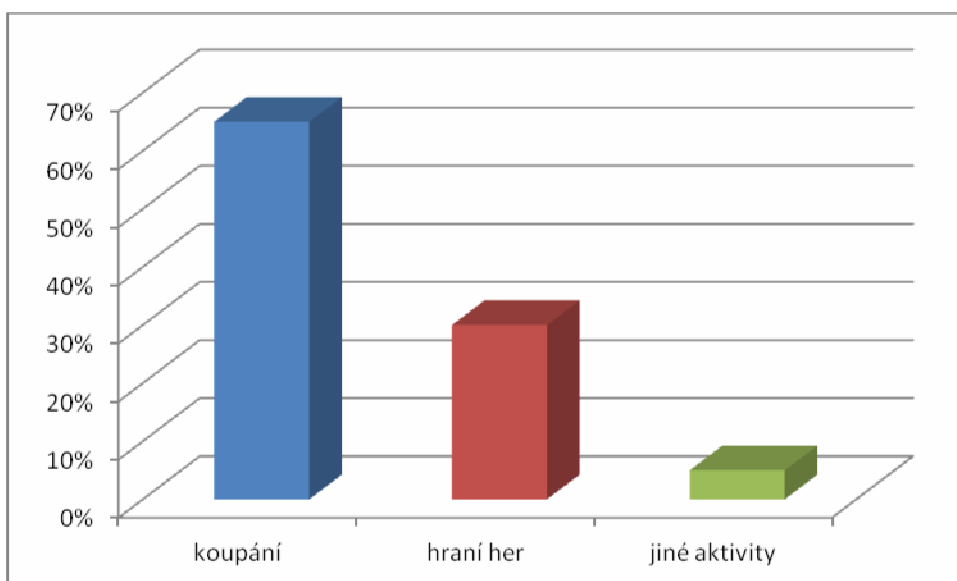
Ankety se zúčastnilo celkem 40 dětí z toho 14 dívek a 26 chlapců. Věkové rozpětí respondentů je od 6 do 15 let.

Graf 1. Složení respondentů podle pohlaví

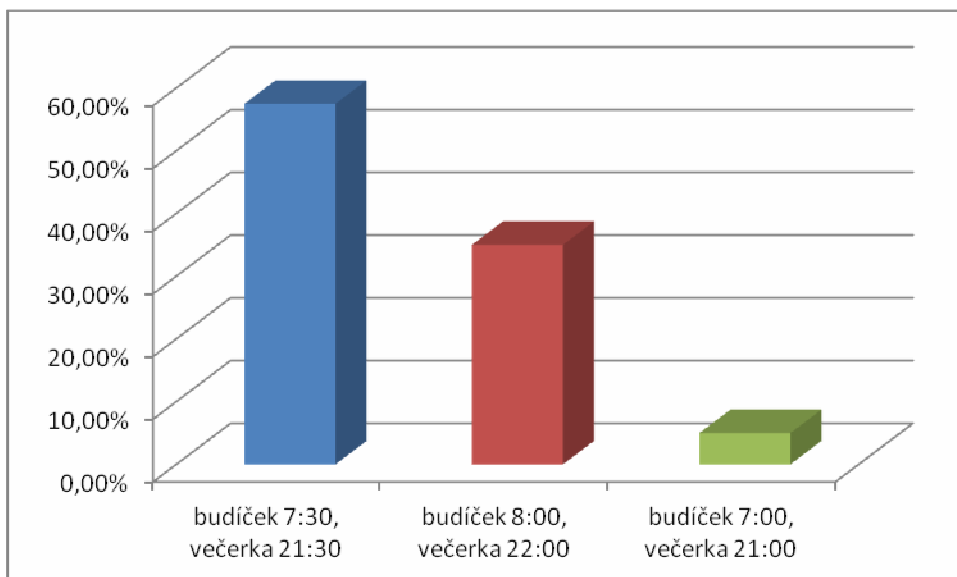
Z otázky č. 1 (Jaké aktivity na táboře máš nejraději?) vyplynulo, že 65% dětí by se na táboře chtělo koupat a 30% dětí by chtělo hrát různé hry. 5% dětí by chtělo na táboře vykonávat jiné aktivity, než které byly uvedeny v dotazníku.

Graf 2. Jaké aktivity na táboře máš nejraději?

Z otázky č. 2 (V kolik hodin bys chtěl mít budíček a večeřku?) vyplynulo, že 57,5% dětí by preferovalo budíček v 07.30 hodin a večeřku v 21.30 hodin. 35% dětí by si přálo mít budíček v 08.00 hodin a večeřku v 22.00 hodin a 7,5% dětí by chtělo mít budíček v 07.00 hodin a večeřku v 21.00 hodin.

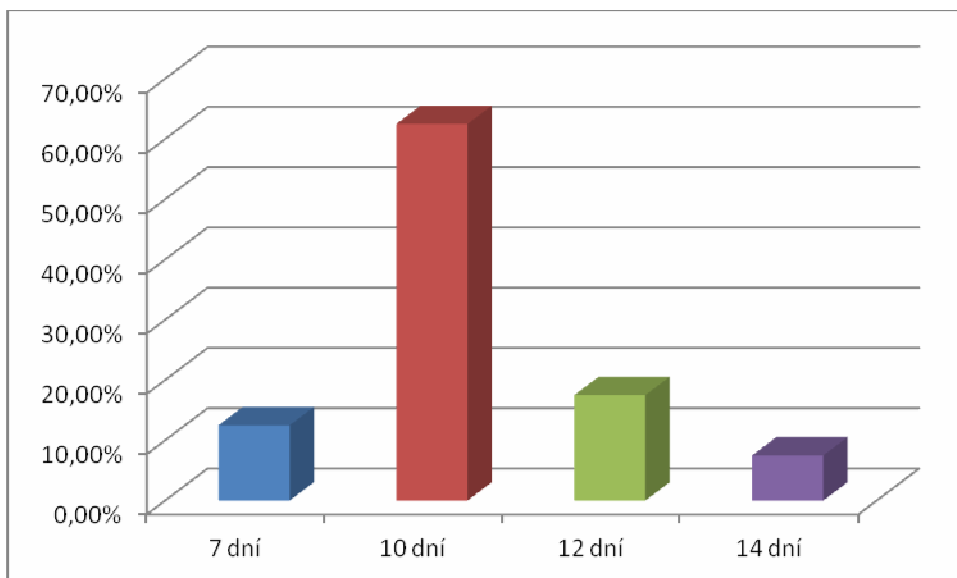
Graf 3. V kolik hodin bys chtěl mít budíček a večeřku?

U otázky č. 3 (Jak dlouho by měl tábor trvat?) z odpovědí vzešly tyto výsledky: 62,5% dětí by chtělo, aby skautský tábor trval 10 dní, 17,5% dětí by si přálo setrvat na táboře 12

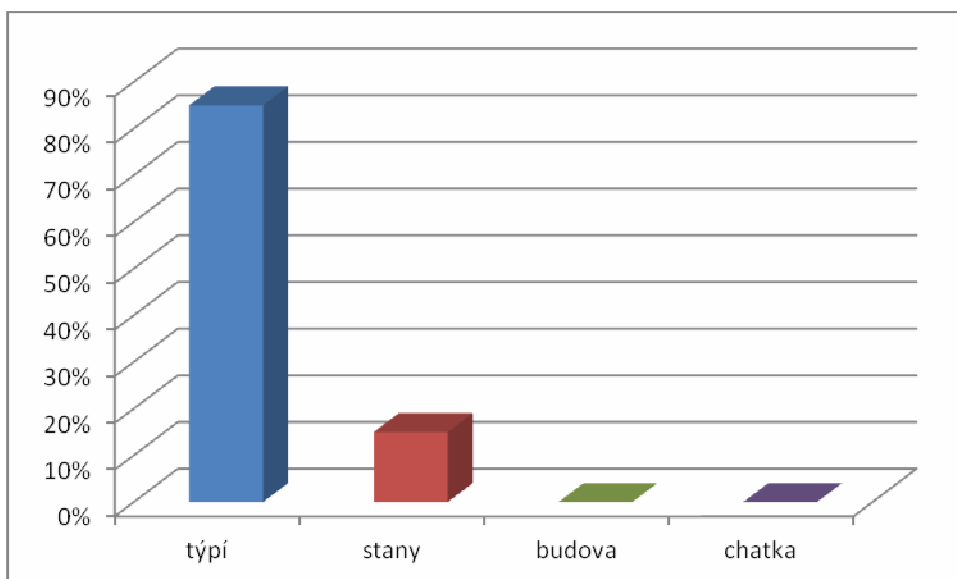
dní, 12,5% dětí by chtělo, aby tábor trval 7 dní a 7,5% dětí by chtělo na táboře pobýt 14 dní.

Graf 4. Jak dlouho by měl tábor trvat?

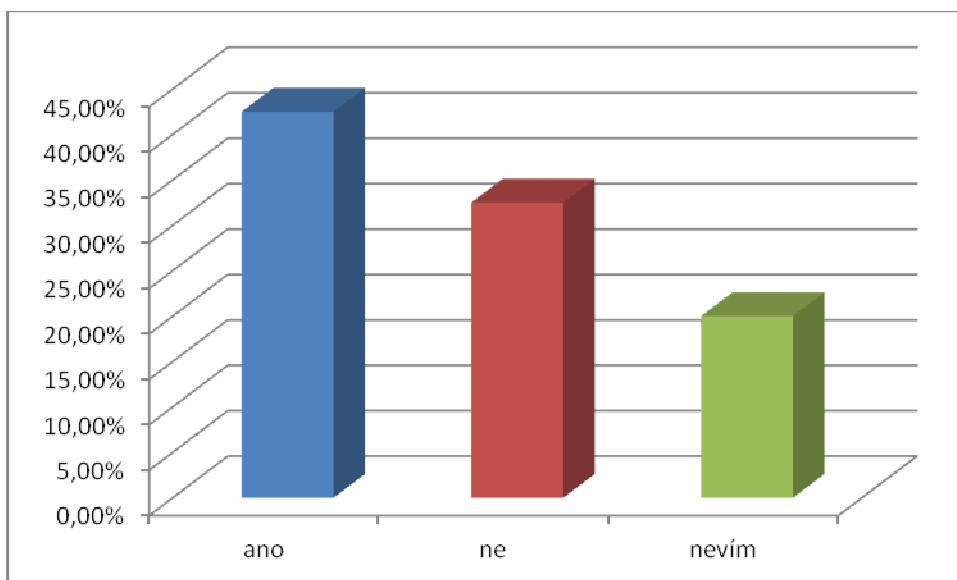
Z otázky č. 4 (Kde bys chtěl na táboře bydlet?) vyplynulo, že převážná většina 85% dětí si přeje na táboře bydlet v týpí a 15% dětí by chtělo bydlet ve stanech. Nikdo z dotazovaných by nechtěl bydlet v budově, či chatkách.

Graf 5. Kde bys chtěl na táboře bydlet?

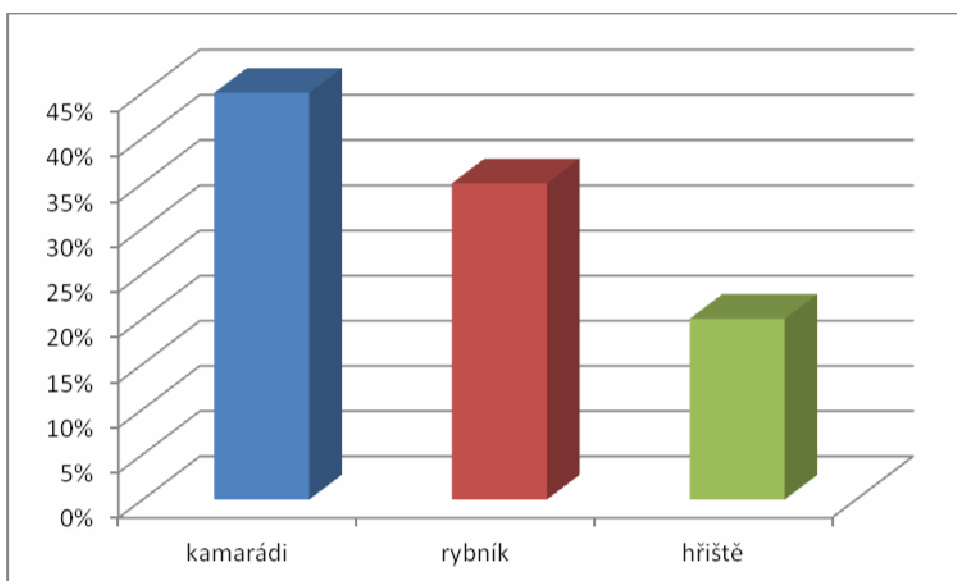
U otázky č. 5 (Chtěl bys na táboře i noční hry a stezku odvahy?) by si 42,5% dětí přálo mít na skautském táboře noční hry, spojené se stezkou odvahy, 32,5% dotazovaných neví a 20% dětí si nepřejí absolvovat na táboře tyto aktivity.

Graf 6. Chtěl bys na táboře i noční stezku a stezku odvahy?

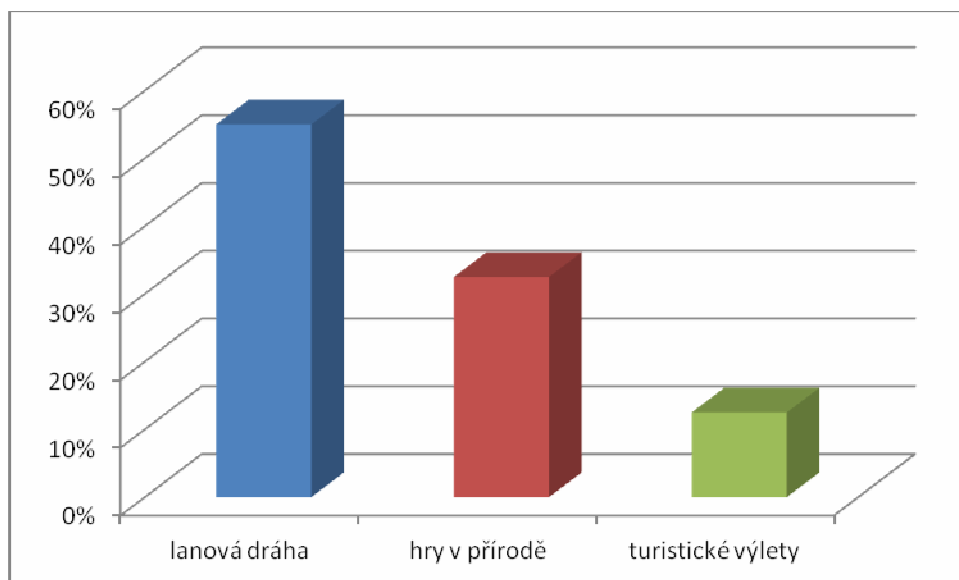
Z otázky č. 6 (Co by na táboře nemělo chybět?) vyplynulo, že 45% dětí by na táboře nejvíce chyběli kamarádi a 35% dětí by chtělo mít v blízkosti tábora rybník. 20% dětí by preferovalo mít na táboře hřiště.

Graf 7. Co by na táboře nemělo chybět?

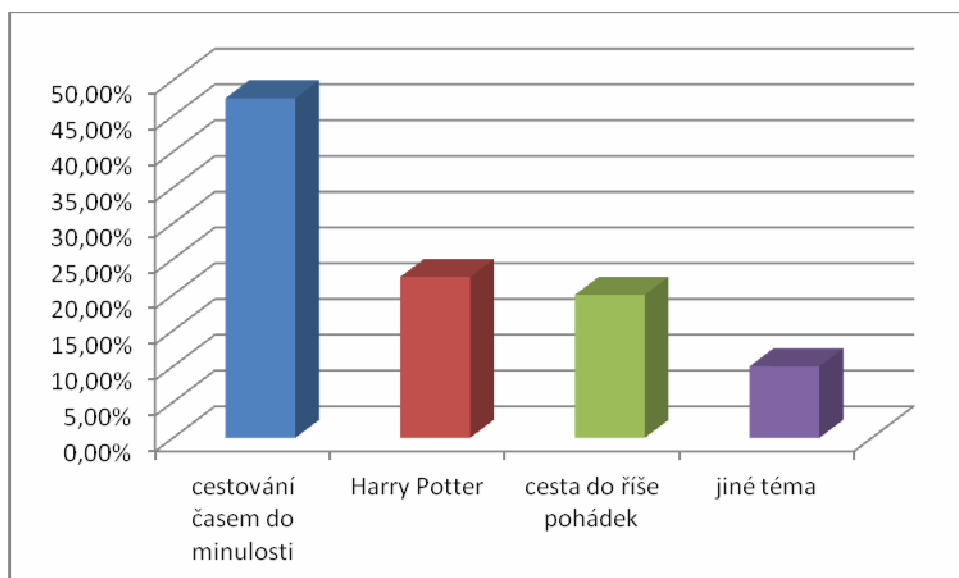
U otázky č. 7 (Co by tě lákalo si na táboře vyzkoušet?) z odpovědí vzešly tyto údaje: 55% dětí by si chtělo na táboře vyzkoušet lanovou dráhu, 32,5% dětí by preferovalo hry v přírodě a zbytek 12,5% dětí by na táboře rádo absolvovalo turistické výlety.

Graf 8. Co by tě lákalo si na táboře vyzkoušet?

Z otázky č. 8 (Jaké téma by sis vybral pro celotáborovou etapovou hru?) vyplynulo, že 47,5% dětí by chtělo na táboře zažít celotáborovou etapovou hru na téma cestování časem do minulosti. 22,5% dětí by preferovalo etapovou hru Harry Potter a 20% dětí by chtělo zažít cestu do říše pohádek. 10% dětí by si zvolilo jiné téma.

Graf 9. Jaké téma by sis vybral pro celotáborovou etapovou hru?

5 Vlastní realizace tábora

Cílem této části bakalářského projektu bylo navrhnout tábor tak, aby se stal pro skauty atraktivnější a záživnější, aby se do scénáře tábora a do celoeťapové hry promítly prvky outdooru a adrenalinu a zároveň byly zachovány zásady skautingu.

5.1 Místo konání skautského tábora Lipová 2012

Skautský tábor se nachází u obce Lipová, okr. Prostějov. Tato oblast územně spadá do střední Moravy. Jedná se o středně velkou obec, kde je k trvalému pobytu přihlášeno 760 obyvatel. Obec Lipová se dělí na tři části, konkrétně to jsou Hrochov, Lipová a Seč. Okolí obce tvoří zalesněné kopce spadající do oblasti Dražanské vrchoviny. Západním směrem na toku říčky Hlučely se rozkládá přírodní rezervace Lipovské úpolínové louky. Je to místo, kde se dá zrealizovat pro děti spousta zajímavých dobrodružství s prvky outdoorových a adrenalinových aktivit, jako prostředků pro aktivizaci zájmu dětí o tento tábor a o skauting jako takový. Tyto aktivity se dají v různé míře zakomponovat do tzv. etapových her, které jako seriál prostupují celým pobytem dětí ve skautském táboře. Jejich cílem je rozvíjet tvořivost a fantazii u dětí, více se sblížit s přírodou, sebepoznávat sami sebe a naučit se týmové spolupráci.²⁸

Obrázek č. 2 – Celkový pohled na skautský tábor²⁹

²⁸ Srov. *Obec-lipová* [online]. 14.12.2010 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z URL: <<http://www.obec-lipova.cz>>.

²⁹ *Dakotaseverka.estranky* [online]. 2009, 26.10.2011 [cit. 2011-11-01]. Úvod. Dostupné z URL: <<http://www.dakotaseverka.estranky.cz-fotogalerie/>>.

Obrázek č. 3 – Pohled na rozestavění týpí³⁰

5.2 Etapová hra

Nedílnou součástí skautingu je učení, učení hrou, učení spojené s činností, ale je třeba také zdůraznit, že zákonitosti skautingu jsou neodmyslitelně spojené také i s prací. Vhodnou formou propojení učení a práce je skládání různých zkoušek, které jsou svou odborností přizpůsobené věku dítěte.

Součástí skautského tábora v Lipové bude etapová hra, nebo-li hra s dějem, který prostupuje celým pobytem dětí v táboře. V našem případě ponese název „Cesta do pravěku“ a bude upravena o prvky outdoorových a adrenalinových aktivit.

Každá etapová hra je provázena svojí legendou, která pro motivaci může viset na táborové nástěnce a je vlastně zkouškou, jejímž cílem je zjistit, zda by děti obstály v pravěké době. Legenda etapové hry „Cesta do pravěku“ je součástí přílohy č. 1.

Vyhodnocení jednotlivých etap by mělo proběhnout na poradním místě nebo u táborového ohně a mělo by mít patřičnou váhu. Doporučuji také obléknout se do různých převleků, které dodají vyhodnocení výsledků vážnosti a důstojnosti.

5.3 Scénář etapové hry „Cesta do pravěku“ upravené o outdoorové a adrenalinové prvky

V této kapitole bude v tabulce č. 2 popsán denní scénář etapové hry „Cesta do pravěku“, včetně prvotních informací o zahájení skautského tábora.

³⁰*Dakotaseverka.estranky* [online]. 2009, 26.10.2011 [cit. 2011-11-01]. Úvod. Dostupné z URL: <<http://www.dakotaseverka.estranky.cz-fotogalerie/>>.

Tabulka č. 2
Scénář etapové hry „Cesta do pravěku“

dny	dopolední program	odpolední program	večerní program
1.den	příjezd, přivítání, legenda, členové tlupy a jejich jména, totem	1. zkouška-Znalost bylin a květů	Zpěv trampských písní, totemy, pokřiky tlup, hry seznamovací
2.den	2. zkouška-Stopování rodového totemu	3. zkouška-Hledání žlutých kamenů	čtení z knihy Osada havranů, volná zábava, vyprávění zážitků ze zkoušek
3.den	celodenní výlet + 4. zkouška-Průzkum neznámého rodu	totéž co dopoledne	doprovodné aktivity, vyprávění zážitků z výletu, vyhodnocení etapových her
4.den	5. zkouška-Výroba zbraní a ozdob	6. zkouška- O pazourek Drtikola	7. zkouška-Spaní pod širákem
5.den	8. zkouška-Velký lov	9. zkouška-Oslava velkého lovu	vyhodnocení 9. zkoušky, zhlédnutí programu
6.den	celodenní výlet + 10. zkouška Chrabrý čin-překážková lanová dráha	totéž co dopoledne	doprovodné aktivity, zážitky, zpěv trampských písní, vyhodnocení zkoušek
7.den	11. zkouška-Sběr plodů	12. zkouška-Síla rodů	doprovodné aktivity,, vyhodnocení zkoušek
8.den	13. zkouška Výroba	14. Zkouška-	15. zkouška-Cesta

	lodí	Magické zaklínadlo	pro oheň-noční hra
9.den	instruktáž práce s mapou a buzolou	16. Zkouška-Zlaté pruty starého Sigúla	závěrečný táborový oheň, příprava jeho ohně, vyhodnocení etapové hry, obvyklé rituály
10.den	úklid, balení, odjezd		

Po příjezdu a ubytování v táboře přichází oficiální část tábora, mezi kterou neodmyslitelně patří přivítání účastníků v táboře, krátké shrnutí práce v oddíle za celý rok a také několik rituálů, neodmyslitelně patřících ke skautskému táboru (vyvěšování vlajky, upřesnění ranních a večerních nástupů k vlajce, stanovení poradního místa v táboře atd.). Účastníci se seznámí s dlouhodobějším cílem celého tábora prostřednictvím legendy, kterou jim přednese vedoucí tábora (viz příloha č. 1). Vhodnou motivací pro děti, které dychtivě očekávají na to, co se bude dít, je dramatické ztvárnění úvodu etapové hry „Cesta do pravěku“ ze strany vedoucích a instruktorů tábora. Děti se tak rozdělí do 5 skupin, nebo-li tlup. Jejich úkolem bude plnění různých zkoušek. Ty jsou navrženy tak, že reflektují oblíbené činnosti a hry dětí z předcházejících táborů a nově jsou doplněny o outdoorové a adrenalinové aktivity. Času před obědem mohou děti využít pro vymýšlení jmen pro sebe, ale i pro své kamarády v tlupě. Jméno by je mělo charakterizovat. Také si mohou pomocí pastelek a fixů vyzdobit svůj totem, který jim bude přidělen. Ten bude například vyroben z kobercové papírové roury, na níž je upevněna hlava zvířete podle názvu rodu.³¹

V předem připraveném kostýmu přednese vedoucí tábora jako sáchem rodu Medvědů svoji řeč.

„Jsem Velký Medvěd, sáchem rodu Medvědů. Po několik dnů vám budou ukládány různé zkoušky, které prověří vaše předpoklady k zabezpečení vlastního rodu. Rada starších rozhodla, že založíte 5 nových rodů na vzdálených lovištích. Vybrat si smíte několik žen a dětí. Každý rod bude mít totem, posvátný strom a poradní místo, jak je naším zvykem. Podle vašich výkonů ve zkouškách vám dáme dary k ulehčení života. Abyste mohli lovit, dostanete pazourkový kámen, dále teplé kožešiny pro stavbu obydlí a ošacení. Rovněž dostanete důležité poradní kameny k ohništi. Kolik toho všeho dostanete, záleží jen na vás. Za výkony vám přidělíme obláčky pro lepší kontrolu, jak si vedete.

³¹ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 53.

*Založíte tyto rody: rod Medvědů, rod Bobrů, rod Jelenů, rod Havranů, rod Vlků. Zvíře, které dalo Vašemu rodu jméno, je posvátné. Nesmíte je zabít, jinak se bude hněvat Velký Duch a zle se vám povede. Domluvil jsem.*³²

5.3.1 První zkouška-Znalost bylin a keřů

Cíl: Při této aktivitě dochází k upevňování a dozvídání se nových informací o rostlinách. Zkouška umožňuje prohloubit si znalosti, ale také rozvíjet schopnost spolupráce a komunikace mezi dětmi ve skupině.

Motivace: K motivaci poslouží řeč Velkého Medvěda.

„Moji stateční lovci a velmi pilné ženy. Sešli jsme se tady na tomto poradním místě, abyste splnili první zkoušku a tak přispěli k záchraně našich rodů. Dnešní den můžeme zařadit do dnů plných hojnosti. Všichni máte od svých blízkých připravenou bohatou hostinu v podobě řízků a jiných dobrot. Jen já vím, že po takové bohaté hostině dochází k přejezení a proto je potřeba vyhledat různé byliny k vytrávení. Příroda je totiž mocná čarodějka a síla rostlin v pravěku díky naprosto čistému životnímu prostředí má obrovskou sílu. Již naše babičky uměly s velikou přesností využít jednotlivé rostliny na léčení ran, boláků a vyrážek. Proto se vydejte do míst, kde rostliny získáte a ponořte se do studia jejich zázračných účinků. Za splněnou zkoušku budete náležitě oceněni. Domluvil jsem“.

Průběh: Na silnější látku připevníme různé listy, plody, semena a květy rostlin. Úkolem dětí je najít co nejdříve příslušné rostliny a donést je do tábora. Dalším úkolem bude vyhledávání v encyklopediích, jejich pojmenování a určení léčivých účinků. Encyklopedie jsou součástí táborové knihovničky.

Hodnocení: Hodnotí se rychlost splnění úkolu a správnost určení rostlin, včetně léčivých účinků. Tlupa tak může získat maximálně 3 obláčky, které si uloží do svého váčku a večer při vyhodnocování se třem nejlepším udělí dary (poradní kámen, kožešina, pazourek). Vítězná tlupě 3 dary, druhé tlupě 2 dary a třetí tlupě 1 dar. Vedoucí tábora-Velký Medvěd pečlivě zaznamenává množství udělených darů a tyto záznamy jsou v táboře vystaveny na určeném místě.³³

³² Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 62.

³³ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 64.

5.3.2 Druhá zkouška-Stopování rodového totemu

Cíl: Cílem zkoušky je zvyšování fyzické zdatnosti u dětí, rozvoj pozornosti, komunikace a opětovné schopnosti spolupráce, zdokonalování svých stopařských schopností a pohybu v členitém terénu. S dětmi se zamyslíme nad tématem krádeží v dnešní době a v době pravěké.

Motivace: V noci vedoucí nepozorovaně odcizí totemy jednotlivých tlup. Ty ukryjí na různých místech ve vymezeném prostoru, kde se bude konat druhá zkouška. Už budíček, který tentokrát provede Velký Medvěd, musí signalizovat, že se stalo něco hrozného.

„Strašlivé neštěstí postihlo naše rody, neboť cizí tlupa pronikla na naše území a odcizila všechny totemy.“ Dodává nazlobeně a s řevem tak, aby děti pochopily posvátnou důležitost totemu pro tlupu. *„Co nás teď ochrání před neštěstím a nemocemi, kdo bude dohlížet nad bohatostí našeho lovu, kdo nám zaručí, že síla našeho rodu nepomine a my nevymřeme?“*

Na chvíli se Velký Medvěd odmlčí a pak pokračuje.

„I kdybyste měli vydat všechny své síly, i kdybyste padali únavou, je vaším posláním své totemy vystopovat, najít a donést zpátky. Tak se vrátí síla našim rodům. Naštěstí naši nepřátelé zanechali po sobě alespoň nepatrné stopy z kapek krve zabitého zvířete. Vím, že to co vás čeká, nebude jednoduché, ale věřím v odvahu a sílu svých lovců a lovkyně.“

Průběh: Úkolem dětí bylo ověřit si, zda najdou ztracený totem. Byla vytvořena nepatrná stopa z kapek krve zabitého zvířete. K tomu posloužily malé kousky červeného krepového papíru, který je vedl až k místu, kde byl ukryt totem. Toto místo děti poznají podle většího počtu natrhaných kousků. Každý z 5 totemů (hlavy kartónů s obrysy zvířat medvěda, bobra, havrana, vlka, jelena) uschováme tak, aby byl vidět jen malý kousek, a každý na jiné místo ve stejném okruhu. Úkol je hodnocen na čas, takže tlupy budou vysílány na cestu po 15 minutách.

Hodnocení: Hodnotíme celkový čas a nalezení totemu. Za nejlepší čas přidělíme největší počet oblázků, množství oblázků se vzrůstajícím časem snižujeme. Za nalezení totemu přidáme 5 oblázků. Na trase je dobré mít i několik vedoucích. Ti sledují, zda si děti na cestě pomáhají (např. starší mladším apod). Děti na to předem upozorníme.³⁴

³⁴ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 68.

5.3.3 Třetí zkouška-Hledání zlatých kamenů

Odpovědi dětí v dotazníku ukázaly, že oblíbené aktivity na předcházejících táborech v Lipové souvisely s koupáním v nedaleké nádrži. Z tohoto důvodu je náplň druhé zkoušky umístěna k této nádrži.

Cíl: Další zkouška dětí se týkala hledáním zlata. Cílem bylo opětovné rozvíjení spolupráce dětí, spojení s přírodou, cvičení pozornosti, obratnosti, osvojení si pravidel bezpečnosti na vodních tocích a prohlubování znalostí o pravěké době.

Motivace: Motivace opětovně proběhne prostřednictvím mnou vymyšlené řeči Velkého Medvěda.

„Dopoledne jste dokázali, že stopování je pro vás hračka. Dvě zkoušky už máte zdárně za sebou a teď vás čeká zkouška třetí. Naše rody by potřebovaly získat pazourky, kožešiny a sůl. Před soumrakem k nám připlují na svých vorech obchodníci s kožešinami, solí a pazourky, my jim však musíme zaplatit. Možná právě teď přemýšlíte, čím jim zaplatíme. My jim nezaplatíme. My však vyměníme žluté kameny (zlato) z naší vodní nádrže za kožešiny, sůl a pazourky. Tomu se říká výměnný obchod. Může se vám zdát, že půjde o namáhavou a mravenčí práci, ale pro přežití v drsné pravěké přírodě nám nic jiného nezbyvá. Tak hybaj do práce, ať se máme na zimu do čeho obléci a ať můžeme naložit do soli ulovené maso.“

Průběh: Jednotlivé tlupy hledají kameny postříkané zlatou nebo žlutou barvou ve spreji. Hledají v označeném prostoru nádrže. Dále hledají největší kameny, těch je 6. Za ně se dostává větší počet oblázků. Hledání je limitováno časem. Doporučený čas je jedna až dvě hodiny. Tato zkouška je náročná na přípravu terénu, předem by měly být odstraněny z nádrže nežádoucí předměty jako např. střepy apod. Obzvláště v horkých letních dnech je tato aktivita pro děti velmi zajímavá. Za odměnu se děti mohou vykoupat.

Hodnocení: Hodnotíme množství nasbíraných zlatých kamenů. Za velký kámen získává tlupa 5 oblázků. Oblázky si tlupa uloží do svého váčku a Velký Medvěd rozdá příslušný počet darů a zaznamená je do herního plánu.³⁵

³⁵ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 66.

5.3.4 Čtvrtá zkouška-Průzkum neznámého rodu

Skauti na předcházejících táborech v Lipové většinu svého času trávili u vodní nádrže a veškeré aktivity probíhaly v okolí tábora. Z rozhovorů s dětmi při vypisování dotazníku jsem se dozvěděl, že děti by rády podnikaly na táboře i různé výlety a podívaly se do zajímavých míst v okolí. Samozřejmě je lákalo také nakupování sladkostí a dárků pro rodiče. I proto třetí den tábora zaměříme na turistiku, poznávání turistických značek. Bude se jednat o celodenní 4 kilometrový výšlap na zříceninu Červený Hrádek. Děti obdrží na cestu balíček s jídlem a pitím na celý den, který si vloží do svých batůžků.

Cíl: Tato aktivita využívá prvků turistiky a zároveň je spojena s hrou. Slouží k rozvoji pohybových schopností u dětí, k seznámení se s turistickými značkami, dále podporuje a učí děti chování dle zásad správného skauta, ukazuje na význam odpuštění.

Motivace:

Velký Medvěd a jeden z vedoucích tábora předvede dětem dramatické ztvárnění následující situace. Ta pomůže umocnit očekávání z následujícího turistického zážitku.

„Ha, chytili jsme zajatce. Patří určitě k těm, kteří se nám snažili odcizit naše totemy. Fuj, ten je ale škaredý a jeho drzost nezná meze. Myslí si snad, že se mu podaří nás znovu okrást?“ (směje se s výsměchem) *My už jsme ostražití. Ó Velký Duchu, bože náš, ty, který strážíš místa našich lovišť, slunce, vodu, květiny i zvířata, porad', co se zajatcem a my ti na oplátku přineseme další oběti.“* (modlí se k Velkému Duchu)

„Velký Duch, jehož hlas slyším jenom já Velký Medvěd, nám seslal své poselství. Vypravte se proto na výpravu a prozkoumejte loviště jiných kmenů. Tisícímílová cesta začíná prvním krokem. Najděte a seznamte se s jejich božstvy, zajatec vám ukáže cestu. Tak zní vůle Velkého Ducha a vůle má. Domluvil jsem.“

Průběh: Nejprve se děti pomocí zajatce a svých instruktorů seznámí s turistickými značkami, podle kterých se budou přesunovat. Dětem bude vysvětleno, že se mají připravit na celodenní výlet, neprozradí se však místo. Každá tlupa může jít jinou cestou pod vedením vedoucího nebo všechny tlupy společně. Jejich úkolem bude nezbudit velkou pozornost a zároveň splnit přání Velkého Medvěda. Na místě dostanou jednotlivé rody mapu, která znázorňuje oblast ukrytí 7 sošek. Ty můžeme vyrobit z tvrdého papíru a představují 7 duchů: Duch slunce, Duch vody, Duch plodů, Duch zvířat, Duch květin, Duch lesů a stromů, Duch ohně (viz Příloha č. 4). Děti hledají ukryté sošky. Místo nálezů

zakreslí na správné místo do mapy a podle vzhledu sošky určují, kterého ducha uctívá. Sošky nesbírají, nikam neodnáší. Po vrácení všech tlup na stanoviště se všichni vrací zpátky do tábora po turistických značkách. Při hře je potřeba v rizikovějších místech umístit vedoucí, kteří dohlížejí na bezpečnost dětí a zároveň sledují chování dětí ve skupině.

Jelikož se jedná o celodenní výlet, můžeme i místa odpočinku využít k různým drobným hrám vhodným k putovní turistice, např. plížená k pozorovateli, skrytí v terénu.³⁶

Hodnocení: Hodnotíme správné zakreslení sošek do mapy (3 obázky) a správné pojmenování duchů (5 obázků). V hodnocení se může projevit i chování a aktivita dětí při celodenní výpravě.³⁷

5.3.5 Pátá zkouška-Výroba zbraní a ozdob

Cíl: Aktivita slouží k rozšiřování znalostí a vědomostí o pravěku, k rozvoji tvořivosti a jemné motoriky, k upevňování znalostí o nebezpečnosti zbraní, k rozvoji sebehodnocení a hodnocení.

Motivace:

„Moji milí, i splněním další zkoušky ocením ty nejlepší z vás. Vzhledem k tomu, že tato zkouška bude velmi náročná, máte na ni čas do oběda. Všiml jsem si totiž, že moji stateční válečníci mají své zbraně již staré a opotřebované. I ženám by se určitě líbilo vyrobit si nové a nádherné šperky, které by zdobily jejich ruce, krky i hrud'. Dejte se ihned do práce. Přeji vám hodně zdaru. Domluvil jsem.“

Průběh: Chlapci s určeným vedoucím vyrábějí luky a šípy, praky a sekery, dívky poté z drátků a kamínků vyrábějí své šperky. Také se nakonec pokusí rozdělat oheň, a to za účasti vedoucího. Pro tuto aktivitu je třeba připravit dostatečné množství prutů k výrobě luků a šípů, suchou trávu a dřevěné destičky s tyčkami na rozdělování ohně, provázky, kameny jako pazourky a také různý zbytkový materiál (drátky, kůže, látky, kamínky, dřevěné korálky).

³⁶ Srov. NEJEDLÝ, Petr. *Pionýrské tábory ROH*. s. 117, 119.

³⁷ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 79.

Hodnocení: Tlupy si své výrobky shromáždí a vzájemně si je hodnotí. Oblázky se přidělují dle uvážení.³⁸

5.3.6 Šestá zkouška-O pazourek lovce Drtikola

Děti z Dubu nad Moravou by ve svém táboře uvítaly i používání netradičních pomůcek a her. Tohle je jedna z nich, při které si děti vyzkouší práci s lukem a šípy.

Cíl: Aktivita slouží k rozvoji zručnosti, děti se při ní naučí střílet z luku, dbají bezpečnosti při práci s ním.

Motivace:

„Každý chlapec, ale i dívka našeho rodu se musí o sebe postarat. Jedině tak přežije. Proto já Velký Medvěd, sachem rodu Medvědů, nejmoudřejší z nejmoudřejších vám radím, vložte se do rukou našich nejstatečnějších a nejzkušenějších lovců, ti vás povedou. Ukážou vám cestu, jak zkrotit neposedné šípy a jak dosáhnout toho, aby hrot šípu uvízl ve středu terče. Ti nejšikovnější budou opět odměněni. Domluvil jsem.“

Průběh: Každá tlupa dostává luk a šípy. Pod vedením instruktorů se snaží střílet na terč. Nejprve si od svého instruktora vyslechnou pravidla bezpečnosti při práci s ním, zkouší si střelbu, později se střelba hodnotí. Děti si mohou vyzkoušet i vlastnoručně vyrobené luky a šípy z dopolední aktivity.

Hodnocení: Tlupa si sečte dosažené výsledky, hodnotí se opětovně první, druhé a třetí místo a tlupa do váčku získává příslušný počet valounků a dary dle výše zmíněného klíče.³⁹

5.3.7 Sedmá zkouška-Spaní pod širákem

Cíl: Cílem je naučit děti překonat pocit strachu, stmelovat kolektiv. Děti si vyzkouší přežití noci v přírodě a zdokonalí si tábornické dovednosti.

Motivace:

„Přiznat strach není ostuda, ale čelit strachu je dovednost hodná lovců a lovkyně. Překonáním strachu se každý z vás stane ještě silnějším. A to si přeji nejvíce ze všeho. Tak

³⁸ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 71.

³⁹ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 74.

budou naše rody zachráněny a vy obstojíte i při lovu zvířat ve vzdálených končinách, kdy se nestihnete vrátit do tábora. Já Velký Medvěd se ptám, jste připraveni na spaní pod širým nebem? Zvládnete si připravit a zapálit oheň? Nebudete volat vaše maminky, aby si pro vás přijely? Nebudete skuhrat a třást se, když budete mít hlídku? No, uvidíme. Připravte se se svými vedoucími na noc.“

Průběh: Tuto zkoušku je třeba naplánovat v návaznosti na sledování předpovědi počasí. Děti rozdělíme na skupiny po 2 nebo třech tlupách. Důležité je vytvořit pocit příjemné atmosféry tak, aby se děti nebály. Předem vybereme vhodné místo na přípravu ležení. Stahujeme větve z lesů na přípravu ohně, děti si přinesou karimatky a spací pytle. Také s dětmi opakujeme, jak zapálit oheň a nezbytné zákonitosti při práci s ním. Určíme dvojice hlídek, které se střídají při hlídkování až do rána. Děti samozřejmě hlídkují s vedoucími. Než ulehne, můžeme si vyprávět různé příběhy, opékáme si brambory nebo jablka.

Hodnocení: Každá tlupa získává za statečnost 3 oblázky.⁴⁰

5.3.8 Osmá zkouška-Velký lov

Cíl: Cílem je podpořit rozvoj zrakového vnímání, cvičení v rychlosti a obratnosti a upevnění si pravidel chování v lese.

Motivace:

„Staré japonské přísloví říká: Daruješ-li člověku rybu, nakrmíš ho na jeden den. Naučíš-li ho lovit, dáš mu potravu na celý život. Období hojnosti už skončilo a vám se již tenčí zásoby na zimu. Tlupa nesmí mít hlad, tak by se stala zranitelnější. Ó Velký Duchu, bože náš, dej, ať se lov stane úspěšný a my se tak dobře zásobíme na zimu. Vydejte se proto do lovišť a prokažte svoji sílu a odvahu. Ale pozor, ať se neseťkáte s jinou tlupou, proto lovte tiše a nezapomeňte na dokonalé maskování, abyste co nejvíce splynuli s přírodou. Domluvil jsem.“

Průběh: V zalesněném prostoru, na pasece, ale i na louce schováme papírová zvířata různých druhů. Úkolem tlupy je najít jich co nejvíce. Děti se nejprve před vlastní hrou namaskují, použijí různé maskovací techniky (barvy-zelená, hnědá, upevnění různých větviček a listů) a to tak, aby splynuly s přírodou.

⁴⁰ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 102.

Hodnocení: Každé zvíře má předem stanovenou hodnotu a na základě toho je mu přidělen počet oblázků. Např: medvěd-12, divoký kůň-5, zubr-9, los-8, králík-2, mamut-10 apod. Počet oblázků zaznamenáme na rubovou stranu zvířete vyrobeného z kartónu. Na poradním místě vyhodnotíme první 3 tlupy a přidělíme jim počet darů.⁴¹

5.3.9 Devátá zkouška-Oslava velkého lovu

Cíl: Cílem zkoušky je zdokonalit se v týmové spolupráci, v rozvoji tvořivého myšlení, rytmu, také schopnosti vystupovat před publikem, zbavení se ostychu.

Motivace:

„Moji stateční lovci a lovkyně. Děkuji vám za skvěle odvedenou práci při lovu v osmé zkoušce. Je vidět, že jste ti nejlepší z nejlepších. Máme dostatek masa na zimu a tak byl lov velmi úspěšný. Ale nesmíme zapomenout uctít Velkého Ducha, který našemu lovu požehnal a přinést k jeho nohám nějaké oběti. Dnes bude večer s velikou oslavou. Připravte se na ni důkladně. Vaše oděvy musí být na oslavě nejslavnostnější, váš tanec tlupy musí být nejnápaditější, váš pokřik tlupy musí být slyšet až na míle daleko, vaše historky udatných lovců musí mrazit. To je moje přání. Domluvil jsem.“

Průběh: Jednotlivé tlupy si během dne připraví parádní oděvy, oslavný zpěv a tanec, který předvedou po večeři na poradním místě u slavnostního ohniště. Při této hře využijeme kostýmů, které si děti vyrobí nebo si je přivezou z domu. Dětem poskytneme dostatečné množství látky, vlny, provázků, korálků, jehlí, nití, sešívaček, ale také plechovek, dřívěk a jiných materiálů k výrobě hudebních nástrojů. Také si děti mohou vymýšlet historky o statečnosti svých lovců v tlupě. Totemy rodů jsou zapojeny v podvečerním vyhodnocení.

Hodnocení: Oblázky přiděluje sáchem všem rodům. Ocení zejména snahu dětí o spolupráci, rozvoj tvořivého myšlení a fantazii při výrobě kostýmů.⁴²

5.3.10 Desátá zkouška-Chrabrý čin-překážková lanová dráha

Cíl: Tato adrenalinová aktivita je zaměřena na odstraňování strachu u dětí při zdolávání překážek, k odstraňování strachu z výšek, dále slouží ke zvyšování fyzické zdatnosti, síly a

⁴¹ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 74.

⁴² Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 85.

obratnosti a tréninku rozhodovacích dovedností. Slouží také k odstraňování stresu a může sloužit i k odstranění agresivity u dětí.

Motivace:

„Včera jste se chvástali, jací jste úspěšní lovci, kolik zubrů a mamutů jste ulovili, kolik šrámů a ran jste utržili při lovu zvěře. Mlčky jsem jen poslouchal. Věřím, že jste ti nejodvážnější z nejodvážnějších. Ale bude to opravdu tak? To ukáže čas. Dnes přichází doba nejnebezpečnější zkoušky. Budete při ní cedit pot a krev. Jsem zvědav, kdo překoná sám sebe. Budete šplhat ve výškách jako veverka, budete až pod mraky balancovat na laně a přelézat z jedné překážky na druhou. Budete prosit a plakat, abyste se této zkoušky nemuseli zúčastnit.

Která tlupa bude nejchrabřejší, a kdo včera večer jen prášil, to se teď ukáže. Přeji vám hodně zdaru. Domluvil jsem.“

Průběh: S dětmi se vypravíme do lanového centra v Olomouci. Děti si návštěvu města mohou spojit s nakupováním pohlednic a posíláním pozdravů svým blízkým. Úkolem tlupy je zdolat překážkovou dráhu. Děti si mohou vybrat kratší a jednodušší okruh, nebo delší a náročnější okruh. Kdo se nebude na aktivitu cítit, nikdo ho nebude nutit. Po zdolání překážkové dráhy si šplhači vyberou obrázek zvířete, kterého zdoláním lanové dráhy ulovili. Děti opětovně dostanou jídlo a pití na celý den. Účastníci budou postupně svěřeni do rukou proškolených instruktorů ke zdolání překážkové lanové dráhy.

Hodnocení: Hodnotí se počet získaných obrázků, tedy počet úspěšných zdolání lanové dráhy. Oblázky a dary se rozdávají dle známého klíče.

5.3.11 Jedenáctá zkouška-Sběr plodů

Cíl: Úkolem dětí je splynout s prostředím, pohybovat se v lese dle zásad zálesáka a utvářet si pozitivní vztah k práci. I tato aktivita je zaměřena na spolupráci dětí v tlupě.

Motivace:

„Gratuluji vám ke zdolání lanové překážkové dráhy jako jedné z nejtěžších zkoušek. Omlouvám se všem, kterým jsem se vysmíval a nevěřil jsem jim, že líčení jejich historek z lovu bylo pravdivé. V lovu jste prostě nepřekonatelní. Zásoby masa máme, ale naše tělo potřebuje i dostatečné množství ovoce a jiných plodů. Jen tak vám zbystrí smysly a vyhnou

se vám nepříjemné a život ohrožující nemoci. Tak do práce a vysbírejte všechny plody cizím tlupám. Který z rodů přinese nejvíc lahodných plodů, bude samozřejmě odměněn. Domluvil jsem.“

Průběh: Jednotlivé tlupy dostanou označené nádoby a naplní je lesními plody.

Hodnocení: Hodnotíme množství nasbíraných plodů, oblázky přidělujeme každé tlupě, ale i výjimečným jednotlivcům.⁴³

5.3.12 Dvanáctá zkouška-Síla rodů

Cíl: Děti se cvičí v rychlosti, obratnosti, síle, zásadám fair-play.

Motivace: Velký Medvěd se usmívá:

„Jsem s vámi spokojen, naše rody jsou dobře zabezpečeny proti kruté zimě a tak si všichni můžeme oddechnout. I my máme právo na pobavení a příjemné strávení jednoho odpoledne. Změřte tedy mezi sebou své síly jen tak pro radost. Vyberte proto ze svých řad vždy jednoho bojovníka, který bude reprezentovat váš rod v příslušné disciplíně. Volte dobře. Bavte se, radujte se a navzájem se podporujte. A jako obvykle, ti nejlepší budou oceněni. Domluvil jsem.“

Průběh: Každý vedoucí dostal na starost jednu soutěžní disciplínu. Vybraní členové tlup soutěží v každé disciplíně o první až třetí místo. Jednotlivé disciplíny mohou mít takovýto charakter:

- hod míčkem na kmen stromu (5 pokusů)-míč byl vyroben z látek svázaných do jedné koule
- hod oštěpem na cíl (5 pokusů)
- střelba z praku na nádobu (5 pokusů)
- překážková dráha na čas
- běh v pytlí na čas
- přenášení nákladu na čas
- běh s nádobou plnou vody na čas
- přetahování lana ve dvojicích nebo celé tlupy

⁴³ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 87.

Hodnocení: V každé disciplíně se získává stanovený počet oblázků. Za první místo tři oblázky, za druhé dva a za třetí jeden. Po absolvování všech disciplín si tlupy oblázky spočítají a dostanou na základě spočítaných počtů příslušný počet darů.⁴⁴

5.3.13 Třináctá zkouška-Výroba lodí

Cíl: Smyslem aktivity je rozvoj tvořivého vnímání, originality a vzájemné spolupráce.

Motivace:

„Já Velký Medvěd, žádám o ticho a klid. Děkuji.

Honem pojedte k nádrži, převlékněte se do vhodného oblečení do lesa i vody a naslouchejte mému hlasu. Voda je našim pomocníkem při hašení ohňů, ale zároveň se může stát i naším nepřítelem. Brání nám v pokořování dalších území, nepustí nás dál a dál. A to se musí změnit. Požaduji po vás vytvoření lodí, které by nám pomohly vydat se na cestu do nových lovišť.“

Průběh: Při této aktivitě i tentokrát využijeme nedalekou vodní nádrž. Každá tlupa má za úkol pomocí jakýchkoliv materiálů vyrobit loď, její stabilitu pak předvést v praxi ve vodě. Uspořádá se závod mezi loděmi. Lodě mohou být vyrobeny z PET lahví, z kůry, větví a jiných materiálů. Při výrobě lodí dbají děti na bezpečnost při práci, starší děti mohou používat nožik a pomáhají tak dětem mladším. Po splnění zkoušky se nechá dětem volný program a prostor pro koupání nebo pro jinou aktivitu, kterou si děti zvolí.

Hodnocení: Všechny tlupy získávají za vyrobený koráb jeden oblázek a výhercem se stane loď té tlupy, kterou označí co největší počet dětí.

5.3.14 Čtrnáctá zkouška-Magické zaklínadlo

Cíl: Cílem je uznávat a dodržovat skautské hodnoty tím, že velmi náročný úkol se budou děti snažit vyřešit co nejlépe, zdokonalí se orientaci v prostoru a procvičí si zrakové vnímání a paměť, zdokonalí se v šifrování.

Motivace:

⁴⁴ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 89.

„Oheň už sice rozdělat umíme, ale tradici tlupy, přinést oheň od cizí tlupy, neporušíme. Proto slyšte moje přání. K tomu, abychom se pokusili ukrást oheň cizí tlupě, potřebujeme bylinky a kouzelné zaklínadlo na očarování strážců ohně. A kde je vezmete? Rád poskytnu radu. Cesta k moudrému starci vás povede po žlutých fáborcích. Jakmile ho najdete, rozluštěte šifru, naučte se kouzelné zaklínadlo zpaměti a poproste starce o čarovné bylinky. Zaklínadlo i bylinky si dobře uschovejte ve svých váčcích a ve své paměti. Budete je potřebovat při plnění další zkoušky. Nezapomeňte na své cestě pomáhat slabším a pomalejším, moudrý stařec vše ocení. Je vše jasné? Domluvil jsem.“

Průběh: Jednotlivé tlupy získají informace, kde hledat moudrého starce. Volíme místo dobře známé většině dětí. Tlupy vybíhají postupně po 10 minutách a vedoucí jim zaznamenávají čas. Na místě, kde je stařec, rozmístíme cedulky se symboly. Na ty děti nesmějí sahat, jen si je překreslí do zápisníku nebo na papír ve správném pořadí podle čísel a poté hledají ceduli na stromě s vysvětlením obrázců. Po rozluštění zaklínadla se toto zaklínadlo naučí zpaměti. Zaklínadlo přednesou starci, který jim vydá správné bylinky. Zaklínadlo i bylinky budou využity při plnění další zkoušky: „Cesta pro oheň“. Jeden z vedoucích si doma připraví kostým starce a připraví si šest váčků, do kterých si vloží voňavé koření a bylinky.

Znění magického zaklínadla můžeme přizpůsobit věku dětí.

Hodnocení: U všech členů tlupy hodnotíme rychlost i kvalitu rozluštění a míru zapamatování magického zaklínadla. Udělujeme rovnou dary a ne obláčky, a to tlupám na prvních třech místech podle známého klíče. Návrh tabulek a obrázkového klíče najdete v příloze č. 2.⁴⁵

5.3.15 Patnáctá zkouška-Cesta pro oheň-noční hra

Cíl: Cílem nočních her je zábava dětí, trénink fyzických sil, komunikace a spolupráce ve skupině, umocnění hry o prožitek a překonávání strachu.

Motivace:

„Oheň je dobrý sluha, ale zlý pán. Nejde ho zabalit do papíru a přesto se dá přenést. Oheň cizí tlupy plápolá v dálce. To znamená, že pro jeho získání musíte ujít cestu členitých

⁴⁵ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 91.

terénem dlouhou asi 300m, ale potmě. Svými bylinkami a zařikáváním, které jste se už z paměti naučili, musíte uspat strážce ohně. Jelikož nechci při tomto náročném úkolu ztratit ani jednoho ze svých kamarádů, nabízím vám pomoc v podobě ohnivě cesty. Ta vás dovede do cíle. Statečnost se cení. Začínáme“.

Průběh: Každá tlupa jde cestou, která je označena světlem (zapálenými svíčkami). U poslední svíčky čeká vůdce tlupy (vedoucí)-strážce ohně, jehož je třeba kouzelnými bylinkami a zaklínadlem uspat, a tak získat pro svoji tlupu oheň. Děti vyjmou bylinky a zopakují magické zaklínadlo, které získaly ve čtrnácté zkoušce. Bylinky hází do ohně. Všichni se po uspaní strážce ohně vrací stejnou cestou do tábora a usedají k poradnímu ohni, kde probíhá nerušená zábava. Pro tuto aktivitu je nutné neustále kontrolovat zapálené svíčky. Úplně nejlepší je použít čajové svíčky, které dlouho vydrží.

Hodnocení: Oceníme všechny rody za statečnost 2 oblázky.⁴⁶

5.3.16 Šestnáctá zkouška-Zlaté pruty starého Sigúla

Cíl: Děti se při této aktivitě naučí pracovat s mapou a buzolou a zvládnou jednoduchou orientaci v prostoru, při běhu dojde k posílení vytrvalosti a také ke spolupráci ve skupině a k učení se toleranci a vzájemné spolupráci.

Motivace:

„Konečně nadešel čas ke splnění poslední zkoušky odvahy, vytrvalosti, síly a chytrosti. Blíží se konec vašeho snažení. Poslední zkouška ukáže, zda jste připraveni na život ve své tlupě. Proto hurá do práce. Běžte co nejrychleji a plňte co nejlépe mnou dané úkoly. Vaše snažení bude odměněno zlatými pruty.“

Průběh: V dopoledních hodinách proběhne instruktáž při práci s mapou a buzolou. O tu se starají instruktoři v táboře. V odpoledních hodinách proběhne orientační běh, samozřejmě se nebude jednat o klasický orientační běh v pravém slova smyslu, ale bude upraven tak, aby jej zvládly všechny děti. Děti dostanou mapku s nákresem cesty k pokladu. Cestu vedeme do míst, která děti poznají podle vyobrazení na mapě.

⁴⁶ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 97.

Hodnocení: Za každý splněný úkol obdrží tlupa určitý počet zlatých prutů, které donesou do cíle. Hodnotí se počet získaných prutů na prvních třech místech (3 až 1 oblázek) a také čas uběhnuté trasy (tři až jeden oblázek). Opětovně se předávají dary tlupám dle výše uvedeného klíče.⁴⁷

5.4 Táborový oheň

Na závěr ve večerním programu se všichni sejdou na místě, kde se rozhoří závěrečný táborový oheň. Tento má svoje obvyklé rituály, které musejí mít patřičnou důležitost a je vyvrcholením činnosti celého tábora a oddílu. Jedním ze stálých zvyků je například držení minuty ticha za všechny skauty a skautky, které se věnují práci v oddílech. Na tento obřad se mohou pozvat různí hosté. Pro všechny by to měl být neopakovatelný zážitek. Ještě v pozdějších odpoledních hodinách všichni připravují dostatek dřeva s přesnými zářezy na založení pagody, menší děti se vypraví nasbírat klestí, kterým se vycpe hustá konstrukce táborového ohniště, také se sbírá do plechovek dostatek smůly, aby se z ní mohly vyrobit čtyři pochodně na zapálení ohně. V tento večer proběhne vyhodnocení celotáborové etapové hry, budou rozdány pamětní listy (viz Příloha č. 3), dále různá uznání, např. za největší pořádek v týpí, budou udělena poděkování všem, kteří se na přípravě tábora podíleli.

Obrázek č. 4 – Pohled na táborový oheň⁴⁸

⁴⁷ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 105.

⁴⁸ *Dakotaseverka.estranky* [online]. 2009, 26.10.2011 [cit. 2011-11-01]. Úvod. Dostupné z URL: <<http://www.dakotaseverka.estranky.cz-fotogalerie/>>.

Závěrečná řeč při sumírování výsledků celotáborové hry by mohla vypadat takto:

„Já Velký Medvěd, sáchem rodu Medvědů, jsem shledal s uspokojením, že nové rody mohou začít samostatný život. Jsem klidný. Dnes už vím, že si zajistí úrodu i zvěř ke své obživě. Muži dokážou statečně bojovat proti vetřelcům i dravé zvěři a ochránit své blízké. Jsem na vás hrdý. Vyrostli jste ve statečné bojovníky i lovce. I ženy mají můj obdiv. Jsou zárukou rozšíření vašich rodů, proto si jich važte, ctěte je a ochraňujte je i s dětmi. Dary jste si zasloužili a patří vám. Radujme se všichni u slavnostního ohně a oslavného tance na rozloučenou. Domluvil jsem.“⁴⁹

5.5 Doprovodné aktivity

Každý táborový vedoucí však musí počítat s proměnlivostí počasí, s časovými prodlevami a s vyplněním hluchých míst mimo celotáborovou etapovou hru. Nechceme dětem organizovat celou dobu tábora, je dobré jim nechat prostor pro jejich libovolné vyplnění času stráveném v táboře. Ale přesto je nezbytnou pomůckou pro organizování táborů kartotéka her, ve které najdeme hry ve sněmovním stanu, deskové hry, hry v přírodě, kvízy, hlavolamy, rébusy, hry výtvarné a jiné. Pro názornost lze uvést v krátkosti pár příkladů her, jako doprovodných aktivit našeho tábora.

Spolupráce se ztíženou komunikací

Cíl: Rozvoj spolupráce a nonverbální komunikace.

Motivace: Ze začátku se pravěcí lidé dorozumívali prostřednictvím posunků a skřeků
Dokážete to i vy?

Průběh: Jeden z tlupy vylosuje zadání úkolu, který má tlupa splnit. Tento hráč tlupy musí navigovat ovšem pouze za použití posunků a skřeků, ani ostatní nesmějí mluvit. Zadání úkolu může být následující-seřazení dle určeného klíče, vytvoření nějakého obrazce apod.⁵⁰

Divadlo

Cíl: Cílem je dramatické ztvárnění určité situace.

⁴⁹ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 108.

⁵⁰ Srov. PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. s. 117.

Motivace: Pravěcí lidé si od nepaměti vyprávěli a pro zvýšení zájmu o jejich příběh i předváděli situace, do kterých se dostali. Tak si předávali zkušenosti a zážitky.

Průběh: Jeden z hráčů vylosuje pro svou tlupu zadání úkolů, který mají ztvárnit. Např. lov bizona, rituální tanec, uctívání Velkého Ducha aj.⁵¹

Smysly

Cíl: Drobná hra sloužící k rozvoji smyslového vnímání.

Motivace: Jsi opravdu pračlověk, kterého nepřekvapí vůbec nic?

Průběh: Tlupa dostane za úkol ochutnat se zavázanýma očima jídlo a podle chuti určit jeho název, podle vůně rozlišit koření, podle hmatu roztřídit dané předměty a také rozpoznat zvuky zvířat.⁵²

Mlsná Mařena

Cíl: Hra je určena k seznamování, v našem případě k poznávání se prostřednictvím nových pravěkých jmen. Je vhodná pro zařazení do prvního dne.

Motivace: Motivace proběhne prostřednictvím řízeného rozhovoru, kde by se měly děti představit a zamyslet se nad svým jménem.

Průběh: Hráči se postaví do kruhu. První hráč řekne své jméno, doplněné o přídavné jméno, které začíná na stejné písmeno a hráče vystihuje.⁵³

Zákaz smíchu

Cíl: Cílem hry je rozvoj dramatických dovedností a hlavně zábava.

Motivace: Jednou z vlastností pravěkých lovců je zvládnutí svých emocí, nesmí se za žádnou cenu prozradit při sledování zvěře či cizí tlupy. Dokážete to také?

⁵¹ Srov. PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. s. 117.

⁵² Srov. PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. s. 118.

⁵³ Srov. PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. s. 118.

Průběh: Hráči sedí v kruhu a ze svých řad si zvolí vyhlášeného komika. Ten bude chodit po kruhu a svými co nejlegračnějšími grimasami bude rozesmívat své spoluhráče. Kdo vydrží s kamennou tváří co nejdéle, stává se dalším komikem.⁵⁴

Každá jizva má svůj příběh

Cíl: Cílem je zpestření vyprávění u táboráku.

Motivace: Nejprve jeden z vedoucích nebo sám Velký Medvěd vypráví hráčům příběh o své získané jizvě, ptá se členů tlupy, jak přišli ke svým šrámům.

Průběh: Vyvolený hráč z tlupy vypráví příběh o svém hrdinství.⁵⁵

Boj dvou kmenů

Cíl: Hráči se cvičí v rychlosti, síle a odvaze.

Motivace: Motivace proběhne prostřednictvím řízeného rozhovoru na téma „Kdo je silnější?“

Průběh: Vedoucí nachystají dvě rovnoběžné čáry, vzdálené od sebe 10m. Kmen A se usídlí na jedné linii a nepřátelený kmen B za druhou. Desetimetrové pásmo mezi nimi je neprozkoumané loviště. Hráči z obou kmenů sem současně vnikají, snaží se zajmout někoho z nepřátel a odvléct ho do zajetí za svou čáru. Hráč, který je celým tělem přetažen na území soupeřů, nesmí dál bojovat a zůstává do konce hry v zajetí. Boj končí po pěti minutách, vítězí kmen, který má více zajatců.⁵⁶

Obchod s obuví

Cíl: Hra posilující vytrvalost, postřeh a rychlost.

Motivace: Ne vždy měli pravěcí lidé vhodně vyrobenou obuv. Zkus si chodit bez bot.

⁵⁴ Srov. DRAKE, Jane, KUČEROVÁ, Hana a LOVE, Ann. *Hry k táboráku pro malé i velké*. s. 72.

⁵⁵ Srov. DRAKE, Jane, KUČEROVÁ, Hana a LOVE, Ann. *Hry k táboráku pro malé i velké*. s. 52.

⁵⁶ Srov. ZAPLETAL, Miloš. *Velká encyklopedie her. Sv. 1, Hry v přírodě*. s. 90.

Průběh: Hráči se zují do bosa a boty dají na hromadu, kde je vedoucí důkladně promíchají. Na stanovené znamení se všichni rozběhnou od čáry, vzdálené 20m k hromadě a začnou se obouvat. Jakmile je hráč obut, vrací se na své místo na startovací čáru. Vítězí to družstvo, jehož členové budou nejrychleji za startovací čárou a jejich boty budou dobře zavázané.⁵⁷

6 Shrnutí projektu

Návrh vzniku inovativního skautského tábora vznikl na základě předchozích zjištění z fungování 18. střediska „Quercus“ 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka v Dubu nad Moravou. Je patrné, že oddíly skautů v Dubu nad Moravou fungují hlavně díky velké aktivitě a elánu všech vedoucích. Svědčí o tom i pořádání různých akcí a výjezdů do zahraničí. Přesto se zájem o skauting, jako o smysl života, z povědomí mladé generace vytrácí.

Bakalářský projekt se zaměřuje na propojení skautingu a jeho zákonitostí s adrenalinovými a outdoorovými aktivitami, a to tak, aby byla splněna podmínka přiměřenosti věku dítěte a jednak, aby se neporušila kouzelná a neopakovatelná příchut', která ke skautskému táboru neodmyslitelně patří.

7 Závěr

Bakalářský projekt navrhuje vlastní skautský tábor, jehož cílem je nabídnout dětem a jejich rodičům zajímavé prožití části prázdnin a tak se podílet na jejich smysluplném trávení volného času, to vše ve vzájemném soužití s přírodou, kdy pořádáním takových akcí dojde ke zvyšování povědomí o skautingu jako o smyslu života.

V teoretické části bakalářského projektu je věnována pozornost historii českého a světového skautingu, struktuře skautingu, definicím outdoorových a adrenalinových aktivit, a dále analýze chodu 21. oddílu skautů Dakota a 10. oddílu skautek Severka Dub nad Moravou 18. středisko „Quercus“, pro který je inovativní tábor navržen. Hodnotícím prvkem současného stavu střediska je SWOT analýza, která popisuje silné a slabé stránky zařízení, hrozby pro středisko do budoucnosti a jeho příležitosti. Projekt dále vychází z dotazníkového šetření mezi stávajícími členy oddílu o fungování organizovaných táborů. Na jeho základě je navržen scénář celotáborové hry s prvky outdooru a adrenalinu.

⁵⁷ Srov. ZAPLETAL, Miloš. *Velká encyklopedie her. Sv. 1, Hry v přírodě.* s. 86.

Praktická část projektu podrobně rozpracovává místo konání skautského tábora, jeho financování, personální a organizační zajištění a vlastní scénář tábora. Tato část projektu je pro splnění jeho cílů nejdůležitější. Cílem praktické části bylo navrhnout tábor tak, aby se stal pro skauty atraktivnější, aby se do scénáře tábora a do celoetapové hry promítly prvky outdooru a adrenalinu a zároveň byly zachovány zásady skautingu.

Právě takto navržená praktická část projektu byla konzultována s vedoucími skautských oddílů v Dubu nad Moravou, jak jeho organizace, náplň s celoetapovou hrou i s příležitostnými činnostmi, a nic by nemělo bránit tomu, aby byl realizován.

BIBLIOGRAFICKÉ CITACE

Knížní zdroje:

DVOŘÁČEK, Petr a RŮŽIČKA, Jiří. *Haná: Olomoucko, Prostějovsko, Přerovsko*. Vyd. 1. [Praha]: Levné knihy, 2008. 112 s. ISBN 978-80-7309-516-1.

DRAKE, Jane, KUČEROVÁ, Hana a LOVE, Ann. *Hry k táboráku pro malé i velké: oficiální kniha her k táboráku: stovky nápadů a skvělé zábavy*. 1. vyd. Praha: Egmont ČR, 2001. 110 s. ISBN 80-7186-598-2.

FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě: tábory a školy v přírodě, zpestření pobytu v ozdravovnách, inspirace pro vedoucí skautských oddílů: [pro děti od 6 do 11 let]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 173 s. ISBN 978-80-7367-354-3.

KALMAN, Michal et al. *Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků: na základě mezinárodního výzkumu uskutečněného v roce 2010 v rámci mezinárodního projektu "Health behaviour in school-aged children: WHO collaborative cross-national study (HBSC)"*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2011. 112 s. ISBN 978-80-244-2983-0.

MIKOŠKA, Jaroslav. *Outdoorové sporty*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2006. 116 s. ISBN 80-251-0896-1.

NEJEDLÝ, Petr. *Pionýrské tábory ROH: abeceda výchovných pracovníků. 8, Putovní tábory*. 1. vyd. Praha: Práce, 1987. 208 s.

NOVÁK, Matyáš. *www.skaut.org* [online]. 2001, 1.1.2003 [cit. 2011-10-14]. Skaut. Dostupné z WWW: <<http://www.skaut.org/skauting.php>>.

PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 205 s. ISBN 978-80-7367-353-6.

POSPĚCH, Pavel, et al. *Dub nad Moravou, Tučapy, Bolelouc : Historie a současnost*. 2001. Přerov : Knihtiskárna Jaroslav Strojil, 2001. 171 s.

ŠÁLEK, Zdeněk. *Junák na přelomu století: 90 let skautingu v Čechách: výroční zpráva 2000*. Praha: Junák-svaz skautů a skautek ČR, 2001. 64 s. ISBN 80-86109-59-3.

ZAPLETAL, Miloš. *Velká encyklopedie her. Sv. 1, Hry v přírodě*. Vyd. 1. Praha: Olympia, 1985. 629 s.

Rozhovor s Lubomírem Vaňákem, 17.2.2012, skautská klubovna, Dub nad Moravou.

Elektronické zdroje:

Dakotaseverka.estranky [online]. 2009, 26.10.2011 [cit. 2011-11-01]. Úvod. Dostupné z URL: <<http://www.dakotaseverka.estranky.cz/>>.

Dubnadmoravou [online]. 29.03.2012 [cit. 2012-04-03]. Dostupné z URL: <<http://www.dubnadmoravou.cz>>.

Mikroregion Království. [online]. 2012, [cit. 2012-02-10]. Dostupné z URL: <<http://www.mrkralovstvi.cz/index.php?nid=5372&lid=CZ&oid=781550>>.

Obec-lipová [online]. 14.12.2010 [cit. 2012-04-10]. Dostupné z URL: <<http://www.obec-lipova.cz>>.

Skautský svět-Junák svaz skautů a skautek : Skaustký slib [online]. 2001 [cit. 2011-08-23]. Skauting. Dostupné z URL: <<http://verejnost.skaut.cz/cz/>>.

Úřad městyse Dub nad Moravou: PROFI-TISK GROUP, s.r.o., 2012, *Dubský zpravodaj*. roč. 2012, č. 1. Dostupné z URL: <<http://www.dubnadmoravou.cz/dubsky-zpravodaj/2012/>>.

Zákony a vyhlášky:

Vyhláška MZ č. 320/2010 Sb. *O hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti* ze dne 2. března 2011.

Zákon č. 258/2000 Sb. *O ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů* ze dne 14. července 2000.

Zákon č. 17/1992 Sb. *O životním prostředí* ze dne 5. prosince 1991.

Zákon č. 289/1995 Sb. *O lesích (tzv. lesní zákon)* ze dne 3. listopadu 1995.

Zákon č. 114/1992 Sb. *O ochraně přírody a krajiny* ze dne 19. února 1992.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Legenda etapové hry „Cesta do pravěku“**
- Příloha č. 2 Návrh tabulek a obrázkového klíče pro zkoušku - Magické zaklínadlo**
- Příloha č. 3 Pamětník**
- Příloha č. 4 Vzor sedmi duchů ke zkoušce - Průzkum neznámého rodu**
- Příloha č. 5 Jak si představuješ skautský tábor?**

Příloha č. 1 - Legenda etapové hry „Cesta do pravěku“

„Příběh, který vám budu vyprávět, se stal v době mého dětství. Bylo mi 11 let a žil jsem s rodiči v malebné vesničce v Dolních Věstonicích. Celá oblast Dolních Věstonic leží na mocné vrstvě žluté cihlářské hlíny. A právě v cihelně, která se tam nacházela, našli roku 1924 velké množství pradávných zvířecích kostí, převážně mamutích a spoustu pazourkových kamenných úlomků. Toto místo podněcovalo mou fantazii a fantazii mých kamarádů. Jednoho dne jsme se proto vypravili s partou kluků zakopat společný poklad a u řeky jsme spatřili něco úžasného. Vypadalo to jako zrcadlo tavící se vedrem v prostoru velkém jako vrata. Celá ta věc pulsovala a točila se jedním směrem. Nikdo z nás se té věci nechtěl dotknout a tak jsme spojili ruce a pocítili jsme, jak nás mocná síla vtahuje dovnitř. Nedalo se tomu ubránit, proletěli jsme prostorem a vypadli jsme na druhé straně. Nejprve jsme si mysleli, že jsme u naší řeky, ale bylo nám divné, že okolí je víc než dřív porostlé stromy a křovinami. Proti nám se vyřítila skupina jakýchsi špinavých a divně zarostlých lidí. Vypadali přesně jako pravěcí lidé, o kterých jsme slyšeli od archeologů. Ti křepčící lidé nás chytli, svázali a odnesli do svého tábora. Pak jsme pochopili. To „zrcadlo“ byla brána v čase. Pravěcí lidé se k nám chovali přátelsky a nám nezbylo nic jiného, než s nimi žít. I když jsme měli oproti pravěkému člověku spoustu vědomostí, nebyly nám téměř k ničemu. Tehdejší život byl oproti našemu velmi primitivní. Nejdůležitější bylo zručně zacházet s pazourkovými oštěpy, dýkami a sekýrami. Trefit kořist kamenem, omráčit ji, nebo rovnou zabít. Rozdělat oheň, vnímat zvuky přírody a zvířat, rozpoznávat je a spoustu jiných věcí.

Pro věstonickou tlupu jsme byli důležití, stali jsme se lovci, naučili jsme se zacházet se zbraněmi, lovit, ženská část naší výpravy se učila připravovat jídla, šít z kůží oděvy, vyráběla nádoby ze žluté hlíny a pletla košíky z travin na nošení ovoce. A jak tak šel čas, rod pravěkých Medvědů se velmi rozmnožil. Byl čím dál větší problém všechny uživit a tak se sešla rada starších lovců, aby se poradili, jak dál. Po dvou dnech si Velký Medvěd zavolal 8 statečných mladých lovců, mezi nimiž jsme byli i my a rozdělil nás losem do 4 dvojic a sdělil nám rozhodnutí starších o zkouškách, které musíme splnit, abychom se dostatečně připravili na přežití svého rodu.

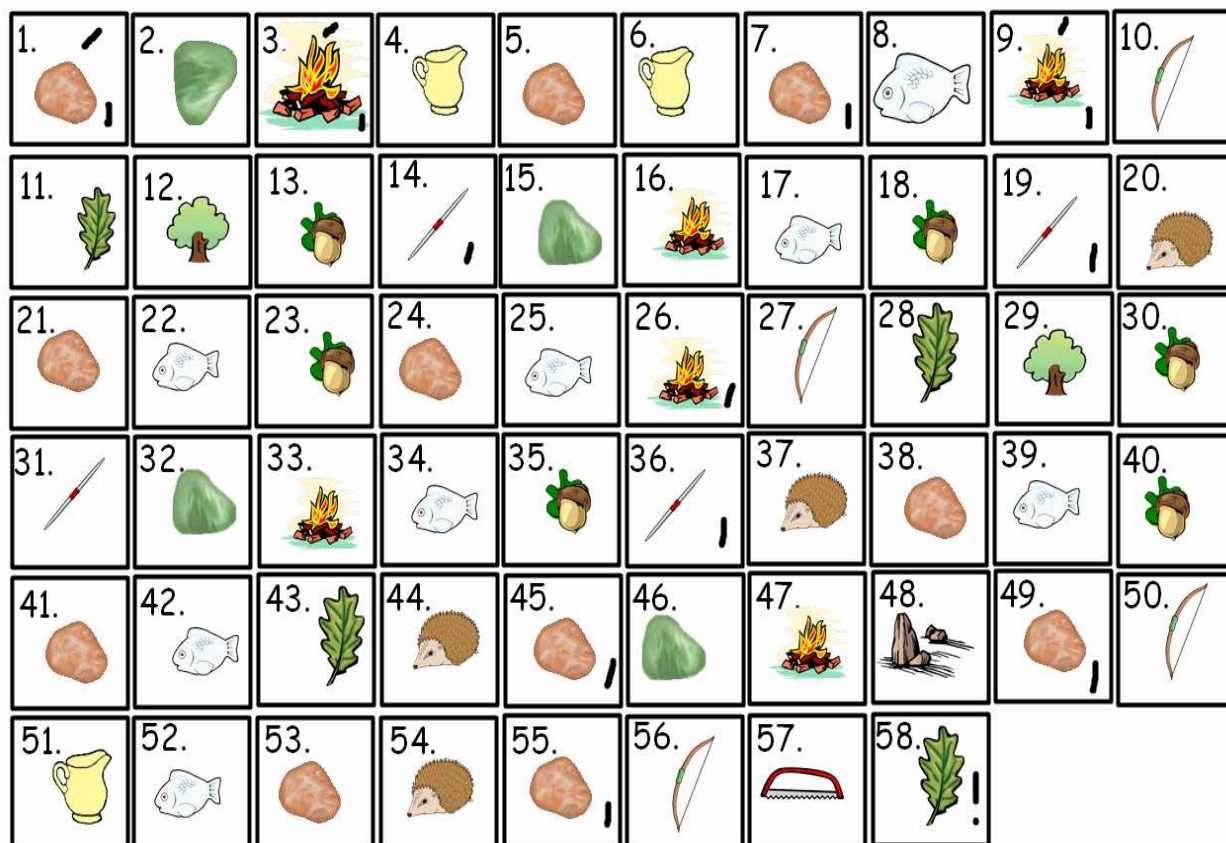
Zkoušky byly těžké, ale život v divočině trestá slabochy smrtí. Snažili jsme se a tak jsme obstáli výborně. Založili jsme nové rody, které spolu mezi sebou žily v bratrství.

Žili bychom v pravěké době dál, ale jednoho horkého letního dne se nás 6 sešlo na místě, kde se objevila pravěká tlupa. Náhle se jeden z nás otočil a uviděl úkaz tavícího se a pulzujícího zrcadla. Chvilí jsme váhali, ale pak jsme se rozhodli. Během života v pravěké

době jsme si uvědomili, nakolik jsme součástí přírody, a že s ní musíme žít v souladu. Pochopili jsme, jak moc jsme ublížili lesům, vodám, zvěři. Musíme podat svědectví a musíme varovat lidi. Celý život se budeme snažit napravovat nešetrné zásahy do přírody. A tak jsme se rozhodli sepsat svědectví pro ty, kdo jsou ochotni naslouchat, jak žili pravěcí lidé, jaké zkoušky plnili. Zvládli byste to také? Zkoušky byly opravdu náročné a každý den se plnily hned dvě. Vždy jsme se sešli u poradního ohně a zde nám Velký Medvěd, sachem rodu, vše popsal. Pokud budete mít odvahu, zkuste vykonat to, co my“.⁵⁸

⁵⁸ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 59.

Příloha č. 2 - Návrh tabulek a obrázkového klíče pro zkoušku – Magické zaklínadlo⁵⁹

⁵⁹ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 93.

OBRÁZKOVÁ ABECEDA:

A= 	H= 	M= 	T=
B= 	CH= 	N= 	U=
C= 	I= 	O= 	V=
D= 	J= 	P= 	X=
E= 	K= 	R= 	Y=
F= 	L= 	S= 	Z=
G= 			

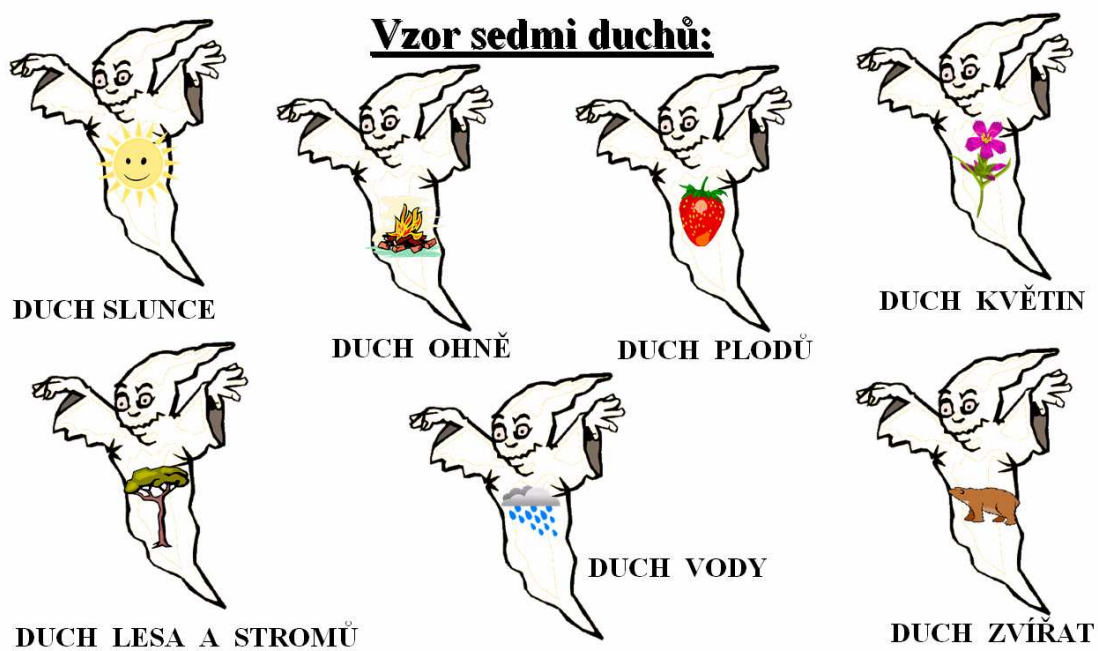
PAMĚTNÍK — "Cesty do pravěku"

skautský tábor Lipová 2012

⁶⁰ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 108.

Příloha č. 4 - Vzor sedmi duchů ke zkoušce-Průzkum neznámého rodu⁶¹

⁶¹ Srov. FOGLOVÁ, Majka. *Etapové hry v přírodě*. s. 81.

Příloha č. 5 - Jak si představuješ skautský tábor?

Pohlaví (zakroužkuj)

CHLAPEC

DÍVKA

Věk (dopiš) _____

U každé otázky zakroužkuj jen jednu odpověď:

1. Jaké aktivity na táboře máš nejraději?

a) koupání

b) hry

c) polední klid

d) jiné (dopiš) _____

2. V kolik hodin bys chtěl mít budíček a večerku?

a) budíček v 7.00 hod., večerka v 21.00 hod.

b) budíček v 7.30 hod., večerka v 21.30 hod.

c) budíček v 8.00 hod., večerka v 22.00 hod.

d) budíček _____, večerka _____ (dopiš)

3. Jak dlouho by měl tábor trvat?

a) 7 dní

b) 10 dní

c) 12 dní

d) 14 dní

4. Kde bys chtěl na táboře bydlet?

- a) ve stanech pro dva
- b) v budově
- c) v týpí
- d) v chatkách pro čtyři osoby

5. Chtěl bys na táboře i noční hry a stezku odvahy?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím
- d) ne každý den

6. Co by na táboře nemělo chybět?

- a) hřiště
- b) rybník
- b) kamarádi
- d) ještě něco jiného (dopiš) _____

7. Co by tě lákalo si na táboře vyzkoušet?

- a) překážková lanová dráha
- b) turistika
- c) hry v přírodě
- d) výlety

8. Jaké téma by sis vybral pro celotáborovou etapovou hru?

- a) cestování časem do minulosti
- b) Harry Potter
- c) říše pohádek
- d) jiné téma (dopiš) _____

Děkuji za spolupráci a těším se na Vaše odpovědi.